Johannes Daasvand

Fra gullgruven

Gullkorn fra Salmenes bok

Oversatt til norsk
Gamle stier · gamlestier.no

Johannes Daasvand: *Fra gullgruven* (Gullkorn fra Salmenes bok).
Tekstene er frie fordi forfatterne døde for mer enn 70 år siden. Oversettelsene er eget arbeid.
Bibelsitatene er fra Norsk Bibel 88/07.
Boka kan leses, skrives ut og deles fritt. Den nyeste utgaven finnes alltid på gamlestier.no.
Utgave 26. november 2026.

Innhold

Forord 1
Gullkorn fra Salmenes bok 2
Salme 1 3
Salme 2 4
Salme 3 5
Salme 4 6
Med Gud i trengsel 6
Sann hjerteglede 6
Salme 5 8
Tre former for bønn 8
En forstandig bønn 8
Slik er Gud 9
Salme 6 10
Salme 7 11
I baktalelsens ildovn 11
Baktalerens lønn 11
Gud er en rettferdig dommer 12
Salme 8 13
Gud i sitt skaperverk 13
Tilbe Herren! 13
Barna i Guds rike 14
Salme 9 15
Glede over seier 15
En sikker borg 15
Vår oppgave 16
Salme 10 17
Salme 11 18
Salme 12 19
Salme 13 20
Salme 14 21
Dårens tale 21
Guds vitnesbyrd om oss 21
Salme 15 23
I hellig vakttjeneste 23
I Den Helliges nærhet 23
Salme 16 25
En Kristus-salme 25

Regn alltid med Herren! 25
Hvordan den sanne gleden finnes 26
Salme 17 27
Ærlighet i vår bønn 27
En innholdsrik bønn 27
Det vi har i vente 28
Salme 18 29
Etter utfrielsen 29
Pass deg for synden! 29
Herren gir seier 30
Salme 19 31
Les i naturens bok 31
Hva er Guds ord for deg? 31
Hva virker Guds ord? 32
Vårt forhold til synden 33
Salme 20 34
Salme 21 35
Salme 22 36
Kristus på korset 36
På hellig grunn 36
Salme 23 38
Den gode hyrde 38
Hyrdens gjerning 38
Hyrden tilfredsstiller 39
Salme 24 40
Salme 25 41
Salme 26 42
Salme 27 43
Herren som lys 43
Trygg hos Herren 43
Salme 28 45
Salme 29 46
Salme 30 47
Salme 31 48
En tillitsfull bønn 48
Vær frimodig i trengsel 49
Salme 32 50
Å være salig 50
Under Guds hånd 51
Frelsens enkle vei 51
Guds omsorg for deg 52
Salme 33 53
Salme 34 54
Det rette blikk 54
Engletjeneste 54

Salme 35 56
Salme 119 57
Salmen om Ordet 57
Ordets makt 57
Hva Ordet er for oss 58
Den rette innstillingen 59
Når skal vi grunne på Ordet? 59
Om Johannes Daasvand 61

Forord

En mann fant en gullåre og begynte å grave. Han fant flere årer og ble en rik mann.

Men han ville ikke ha rikdommen alene. Etter hvert var det mange som fikk nyte godt av gullårene han hadde funnet. Og de gledet seg sammen.

* * *

I min tidlige ungdom fant jeg ved Guds Ånds nådige hjelp selve GULLGRUVEN. I Bibelen er det så mange gullårer, og alle peker til selve hovedåren, Jesus Kristus.

Boka som er lagt i hånden din, er en liten veiledning. Finner den vei til mange, er det tanken å komme med flere slike små samlinger.

Min bønn og mitt sterke ønske for alle leserne er at de må bli flittige «gullgravere».

Høsten 1954. Johannes Daasvand

Gullkorn fra Salmenes bok

«Min sønn! Dersom du tar imot mine ord og gjemmer mine bud hos deg, så du vender ditt øre til visdommen og bøyer ditt hjerte til klokskapen, ja, dersom du roper etter innsikt og løfter din røst for å kalle på forstanden, dersom du leter etter den som etter sølv og graver etter den som etter skjulte skatter, da skal du forstå Herrens frykt og finne kunnskap om Gud.» (Ordsp 2,1–5)

Salme 1

(*Sal* 1)

> «Salig er den mann som ikke vandrer i ugudelige folks råd og ikke står på synderes vei og ikke sitter i spotteres sete, men har sin lyst i Herrens lov og grunner på hans lov dag og natt. Han skal være lik et tre, plantet ved rennende bekker. Det gir sin frukt i sin tid, og dets blad visner ikke. Alt det han gjør, skal han ha lykke til. Slik er det ikke med de ugudelige …» (Sal 1,1–4)

Denne salmen er egentlig innledningen til alle de andre salmene. Målet med Salmenes bok er nemlig i første rekke å lære oss frelsens vei og åpenbare for oss Guds rettferdige og vise råd, både for hans folk og for de gjenstridige.

Salmen begynner med det samme ordet som Jesus begynner Bergprekenen med. Ordet «salig» uttrykker den høyeste lykke.

Den salige mannen beskrives her både fra den negative og den positive siden. Han vandrer ikke i «ugudelige folks råd», han står ikke «på synderes vei» og sitter ikke «i spotteres sete».

Han har i Gud funnet et råd og en vei og et sete som er langt bedre. Han er salig og tilfreds i Gud.

Derfor har han «sin lyst i Herrens lov». Det er ikke trellens, men den frigjorte mannens nye lyst det tales om her.

Han «grunner på hans lov dag og natt». Det er om å gjøre for ham å finne Guds vilje og plan for sitt liv. For han vet at den er den beste.

Og fordi han har røttene sine i Gud, sammenlignes han i salmen med et «tre, plantet ved rennende bekker», som gir frukt og ikke visner. Han skal ha lykke på sin vei, enten den går gjennom trengsler eller over sollyse høyder.

«Slik er det ikke med de ugudelige …»

Salme 2

(*Sal* 2)

> «Hvorfor larmer hedningene? … Jordens konger reiser seg, og fyrster rådslår sammen mot Herren og mot hans salvede: La oss sprenge deres bånd og kaste deres rep av oss! Han som troner i himmelen, ler. Herren spotter dem. Så taler han til dem i sin vrede … Og nå, dere konger! Gå viselig fram! La dere advare, dere herskere på jorden! … Kyss Sønnen, for at han ikke skal bli vred og dere gå til grunne på veien! For snart kunne hans vrede bli opptent. Salige er alle som tar sin tilflukt til ham.» (Sal 2,1–5.10.12)

Dette er en av de mange Kristus-salmene.

Først hører vi om de ugudeliges dype og rotfestede hat til alt som vil hemme lystene deres. «La oss … kaste deres rep av oss!» La oss få leve fritt etter våre egne utøylede lyster!

Dette sikter ganske sikkert også til endetidens antikristelige hat til alt som har med Gud og hans Kristus å gjøre.

Herren ler og spotter dem. Han vet hvordan det vil ende.

Men i sin kjærlighet til motstanderne gir han dem et råd. Deres eneste redning er at de følger det: «Kyss Sønnen!» Hyll ham! Omvend dere! Gi opp motstanden! Den nytter jo likevel ikke. Dersom Sønnens vrede rammer dere, er dere evig fortapt.

Dette rådet gjelder i første rekke folkets ledere, som vi ser. Men det er også et råd til oss alle: Vår eneste redning fra «den kommende vrede» (Matt 3,7) er å hylle Kristus, Guds enbårne Sønn.

Han er verdens og den enkeltes eneste redning i dag. «Salige er alle som tar sin tilflukt til ham!»

Salme 3

(*Sal 3*)

> «Herre, hvor mange mine fiender er! … Men du, Herre, er et skjold omkring meg … Høyt ropte jeg til Herren, og han svarte meg fra sitt hellige berg. Sela. Jeg la meg og sovnet – jeg våknet, for Herren støtter meg. Jeg frykter ikke om ti tusen mann fylker seg imot meg rundt omkring. … Frelsen hører Herren til. Må din velsignelse være over ditt folk! Sela.» (Sal 3,2–7.9)

Dette er en vidunderlig salme. Den er nemlig «en salme av David, da han flyktet for Absalom, sin sønn» (Sal 3,1).

Han var omringet av en skare fiender. Men trosøyet hans ser mer enn fiendehæren. Han ser den allmektige Gud som et vernende skjold på alle sider. Situasjonen driver ham til bønn, som vi ser.

Og Gud hørte sin tjeners rop. David ble rolig. Han la seg til å sove, slik Peter sov mellom to soldater natten før kongen ville drepe ham (Apg 12,6).

Slik kan Gud trøste barna sine på nødens dag. Han tok redselen bort: «Jeg frykter ikke …», sier David. Han vet at frelsen kommer fra Herren og ikke fra mennesker.

Denne salmen kan snart bli aktuell for oss som lever i den siste tid. La oss øve oss i den hellige kunsten å regne med Herren som vårt skjold.

Men dette gjelder bare dem vi hørte om i den andre salmen: dem som har tatt sin tilflukt til Jesus Kristus, Guds Sønn.

Er han blitt din Frelser, da er du trygg i alt som møter deg. Det skal ikke krummes et hår på hodet ditt uten at Herren tillater det. Vær viss på det.

Salme 4

Med Gud i trengsel

(*Sal* 4)

> «Når jeg roper, da svar meg, min rettferdighets Gud! I trengsel har du gjort rom for meg. Vær meg nådig, hør min bønn!» (Sal 4,2)

Denne salmen hører nøye sammen med den forrige og ble sannsynligvis sunget i den samme situasjonen: David var omringet av fiender som ble ledet av hans sønn Absalom. Salmisten roper til Gud om hjelp og minner Herren om at han før har hjulpet ham i lignende trengsler.

For unge troende, og like mye for eldre, er det interessant og lærerikt å undersøke hvordan Gud har vært med sine i trengselstider.

Tenk på Josef i fengselet. De tre mennene i ildovnen. Daniel i løvehulen. Hans Nielsen Hauge i mange års fangenskap. Og de mange andre, også i dag, som opplever at Herren er nær sine når det røyner mest på.

> «Han lutrer nok sine i ildprøvens luer,
> men aldri forskyter han noen av dem.
> Og vit at de trengsler hvorover du gruer,
> er bare velsignelser omkledt, min venn.»

I trengslene lærer vi å be. Og vi lærer Herren å kjenne slik vi ellers aldri gjør. Derfor skal vi ikke be om å bli fri for motgang, men be om å få se Gud i den.

Sann hjerteglede

> «Du har gitt meg glede i mitt hjerte, større enn den de andre har når de har overflod av korn og most. I fred vil jeg legge meg ned og sove. For du, Herre, du lar meg bo for meg selv i trygghet.» (Sal 4,8–9)

«Tal, så jeg får se deg!» sa den greske vismannen Sokrates. Her er det en troende som taler, og vi får se en tilfreds og lykkelig mann. Han er lykkelig i Gud. Han har funnet den sanne gledeskilden: Gud.

«Du har gitt meg glede», sier han. Gleden er altså en gave fra Gud. Den er ikke noe han har fortjent. «Du har gitt meg glede …»

Denne gleden er ikke en overfladisk glede som forsvinner ved den første bølgen av motgang. Nei, det er en hjerteglede. «Du har gitt meg glede i mitt hjerte …», sier salmisten.

Og denne gleden overgår alt det verden kan by på. Den er «større enn den de andre har når de har overflod av korn og most». Med denne gleden i hjertet kan han trygt legge seg ned og sove, selv om han er omringet av fiender.

Gleden i Herren er et felleseie for alle troende. Kilden er Kristus. Tror du på ham og lever du troslivet med ham i Ordet, da er gleden din. I Jesus eier du syndenes forlatelse, liv og barnekår. Vær glad i dag!

Mangler du denne gleden, så skynd deg og kom til den sanne gledeskilden: Jesus.

«Det er godt for mitt hjarta å eiga den skatt,
som kan gjera meg hjarteleg glad,
hava ljos som opplyser den myrkaste natt,
eiga arv i den himmelske stad.»

Salme 5

Tre former for bønn

(*Sal* 5)

> «Vend øret til mine ord, Herre! Gi akt på min tanke! Hør når jeg roper om hjelp, min konge og min Gud! For til deg ber jeg. Om morgenen hører du min røst, Herre. Om morgenen legger jeg min sak fram for deg og venter.» (Sal 5,2–4)

Her nevnes tre former for den troendes bønn til Herren.

1. «Gi akt på min tanke!» Enhver bønn er først en tanke. Og for Gud er en bønn som bare er en tanke, like virkelig som en bønn som blir sagt høyt. For Gud ser først og fremst på hjertet.

2. «Vend øret til mine ord!» Her er bønnen kledd i tydelige ord. Det er godt å be med ord vi sier høyt, så vi ikke blir forstyrret av alt det andre.

Gud vil at vi skal be med forstanden og kle hjertets ønsker i ord. Derfor lærte Jesus disiplene sine å be Fadervår, og derfor har vi de mange bønnene skrevet ned i vår bibel. Gi deg tid når du ber. Tal med Gud, og vent så på svaret.

3. «Hør når jeg roper om hjelp!» Det er den tredje formen for bønn: nødropet. Det er barnets rop om hjelp. Og det er godt at vi har lov til å klage vår nød og melde fiendene våre til den Allmektige når de vil overfalle oss.

Salmisten er tidlig oppe for å be: «Om morgenen legger jeg min sak fram for deg!» «En time om morgenen er like god som to timer om kvelden», har en sagt.

Så får vi lov til å vente svar fra Herren: enten et avslag, fordi det vi ber om, vil skade oss, eller et løfte om at vi skal få det. Svaret finner vi som regel i Ordet, stadfestet av Den Hellige Ånd.

La oss bruke den herlige retten vi har til å be i Jesu navn.

En forstandig bønn

> «Herre, led meg ved din rettferdighet for mine motstanderes skyld. Gjør din vei jevn for meg.» (Sal 5,9)

Salmisten ber om to ting. Begge er nyttige og til Guds ære, samtidig som de er til gagn for ham som ber.

1. «Herre, led meg …» Det er det første han ber om. Han kjenner litt til sin svakhet og sin uforstand. Derfor ber han om at Herren selv skal lede ham på rett vei. Han har Guds ære og sin egen sjels frelse for øye, men samtidig tenker han også på Herrens fiender.

«Herre, led meg ved din rettferdighet for mine motstanderes skyld», ber han. Han vet at om Herren ikke får lede veien hans, vil motstanderne glede seg, og det kan bli til en snare for dem.

La oss som tror på Herren, be den samme bønnen i dag.

2. Så ber han: «… gjør din vei jevn for meg.» «Din vei» – ikke min – må du gjøre klar for meg, Herre. Åpenbar for meg hva som er til nytte for meg og til ære for deg. Og gi meg det sinnet at din vei også blir min vei, Herre.

En troende som er kommet dit at Herrens vei også er hans vei, er kommet langt i helliggjørelsen. Han har lært å kjenne Gud som Far, og det er stor nåde.

Som Far har Gud omsorg for barnet sitt og vil lede det på den veien som fører til det rette målet, både her og i herligheten som venter.

La oss i dag be med salmisten om at Herren må lede oss på sin vei. Da går det godt, selv om vi ikke forstår det med en gang.

Slik er Gud

> «Men alle de som tar sin tilflukt til deg, skal glede seg. Til evig tid skal de juble. Du skal verne om dem, og de som elsker ditt navn, skal fryde seg i deg. For du, Herre, velsigner den rettferdige. Som med et skjold dekker du ham med nåde.» (Sal 5,12–13)

Like før i denne salmen hører vi hvordan det går de ugudelige. De ødelegger seg selv med sin gjenstridighet. De hindrer Gud i å gjøre vel mot dem.

Men de som tar sin tilflukt til Herren, opplever Guds velsignelse i rikt mål: «For du, Herre, velsigner den rettferdige. Som med et skjold dekker du ham med nåde», sier salmisten.

Guds velsignelser er mange og utallige. De gjelder både dette livet og det som kommer. Guds velsignelse er «virksom, varig, vidstrakt, overflødig, evig og uendelig», sier en.

I gammel tid brukte de så store skjold at de dekket hele kroppen. Derfor heter det her: «Som med et skjold dekker du ham med nåde.»

Guds rike, frelsende og bevarende nåde omslutter de troende. Ingen av Satans piler kan nå dem uten å gå veien om Gud. Det er meningen med disse ordene.

Slik er Gud! Derfor kan de troende «glede seg» og «juble» og «fryde seg» i Gud. Må vi alle være blant de lykkelige som dette er sant om.

Gud elsker alle. Og han vil at alle skal bli frelst og lykkelige (1 Tim 2,4). Det gjelder også deg som leser disse linjene. Hindre ikke Gud med din vantro!

Salme 6

(Sal 6)

> «Herre, straff meg ikke i din vrede og tukt meg ikke i din harme! Vær meg nådig, Herre … Helbred meg, Herre … Vend tilbake, Herre, og utfri min sjel! Frels meg for din miskunnhets skyld … Jeg er trett av mine sukk. Med tårer væter jeg mitt leie hver natt, min seng er våt av mine tårer … Herren har hørt min inderlige begjæring, Herren vil ta imot min bønn.» (Sal 6,2 ff.)

Dette er den første av de såkalte botssalmene. De åpenbarer for oss en sjel som er i den dypeste sorg, men som også opplever å bli utfridd av Herren.

Salmisten erkjenner at Herren har rett til å straffe, tukte og refse i sin harme. Men han ber om nåde.

Vi som lever i den nye pakt, på denne siden av Jesu Kristi kors, vet at Herren for Sønnens skyld handler med alle syndere i nåde når vi ydmyker oss og erkjenner vår skyld.

«Herre, straff meg ikke … tukt meg ikke … Vær meg nådig!» ber salmisten. Og han opplever at Gud hører bønnen hans. Han bryter ut: «Herren har hørt min inderlige begjæring, Herren vil ta imot min bønn!»

Tusener og atter tusener har senere fått den samme erfaringen. Den som skriver disse linjene, har vært i dyp sorg og nød og fått erfare at Herren husker på sine i slike tider.

Han er evig den samme i sitt hjertelag for alle som søker ham i nøden.

Er du i dyp nød? Gå den veien som denne salmen viser. Du skal få oppleve at Gud er en Gud som hører bønn.

Salme 7

I baktalelsens ildovn

(*Sal* 7)

> «Herre, min Gud! Til deg setter jeg min lit. Frels meg fra alle mine forfølgere og fri meg, så ikke fienden river min sjel i stykker som en løve, sliter meg i stykker uten at noen redder meg … Mitt skjold er hos Gud, som frelser de oppriktige av hjertet.» (Sal 7,2–3.11)

Sammenhengen viser at salmisten er utsatt for giftig baktalelse. Få ting kan såre et rettskaffent menneske mer enn en sladrete tunge.

Til baktalere må det sies: Heller kan du sette fyr på en manns låve, brenne ned eiendommen hans eller slå ham fordervet, enn ødelegge hans gode rykte med sladderen din. En sladrete tunge er inspirert fra avgrunnen og får sin lønn derfra.

Men til den som blir baktalt, har denne salmen en viktig lærdom: Fortell Herren saken. Meld motstanderen din til himmelens «høyesterett».

Så kan du være helt rolig, for da er saken din lagt i trygge hender. Da kan også du si: «Mitt skjold er hos Gud, som frelser de oppriktige av hjertet.»

> «Fortell ham alt, så er det ei ditt eget,
> da har han det i sine hender tatt!
> For ham er aldri noen ting for meget,
> som nå ved kraftens høyre hånd er satt.»

Baktalerens lønn

> «Se, han er i ferd med å føde misgjerning. Han er svanger med ulykke og føder løgn. En grav har han gravd og hulet den ut, men han faller i den graven han har gjort. Den ulykken han har planlagt, faller tilbake på hans eget hode. Over hans egen isse kommer den vold han hadde i sinne.» (Sal 7,15–17)

I disse versene har vi en talende historie. Slik går det med den som står Gud imot og baktaler hans folk.

1. Han sammenlignes med en fødende kvinne. Han er befruktet av Satan med alt ondt. Og han kjenner at han må få utløsning for det hjertet hans er fullt av. Han «føder» løgn.

For et forferdelig bilde av en ugudelig! Må ingen av oss være blant de ulykkelige som dette ordet rammer.

2. Dernest sammenlignes baktaleren med en grøftegraver. Ikke en vanlig grøftegraver. Han er lik en som graver en grav for å fange vilt i. Han graver dypt og holder på til svetten drypper av ham.

Men hva skjer? Jo, «han faller i den graven han har gjort», sier Guds ord i salmen vår. Skal det ramme deg?

3. Han er lik en bueskytter som legger pilen til rette for å ramme motstanderen sin. Men så hender det merkelige at den pilen som var tiltenkt andre, rammer ham selv.

Ja, slik går det alle som er mot Gud og hans folk. Er du en av dem, så omvend deg før straffen fra den Allmektige rammer deg.

Gud er en rettferdig dommer

> «Herren holder dom over folkene. Døm meg, Herre, etter min rettferdighet og etter min uskyld, som er hos meg. Å, la de ugudeliges ondskap få en ende, og la den rettferdige stå fast! Du er jo den som prøver hjerter og nyrer – en rettferdig Gud … Gud er en rettferdig dommer, og en Gud som er vred hver dag.» (Sal 7,9–12)

Salmisten vet at han er uskyldig i det han blir baktalt for, og trøster seg med at Gud er en rettferdig dommer.

Kanskje du som leser dette, har vært eller er utsatt for giftige tunger som vil ødelegge ditt gode navn og rykte. Da skal du få et råd: Er anklagen riktig, så bøy deg og erkjenn at du er skyldig, selv om anklageren har gått fram på en ukjærlig måte.

Er du uskyldig, så vær helt rolig. Legg saken trygt i Guds hånd. Han er en rettferdig dommer. I sin tid skal alt bli klarlagt.

Kanskje Gud har tillatt dette for at du skal bli renset og lutret i hjertet, og for at Gud skal bli æret ved måten du får nåde til å ta det på.

Den skyldige går ikke ustraffet. Den ugudeliges ondskap skal få en ende, hører vi. Gud prøver både hjerter og nyrer og går nøye til verks med sin dom.

> «Fortell ham alt! De skynder seg i himlen
> med hjelp til dem som tigger her på jord.
> De ser så godt her ned i folkevrimlen,
> og kjenner nøye stedet hvor du bor.»

Salme 8

Gud i sitt skaperverk

(*Sal* 8)

> «Herre, vår Herre! Hvor herlig ditt navn er over hele jorden, du som har utbredt din prakt over himmelen! … Når jeg ser din himmel, dine fingrers verk, månen og stjernene som du har satt der – hva er da et menneske at du kommer ham i hu, en menneskesønn, at du ser til ham!» (Sal 8,2.4–5)

Å tilbe Gud i hans veldige skaperverk har alltid vært de troendes glede.

«Jeg skulle ønske jeg hadde bestefars øyne», sa en liten pike. Hun og bestefar var nettopp kommet fra en tur ute i naturen. «Men bestefar bruker jo briller!» sa moren. «Du ser da bedre enn han.» «Ja, men bestefar sier at han ser Gud overalt!» sa den lille jenta.

Biskop Brorson synger:

> Opp all den ting som Gud har gjort
> hans herlighet å prise!
> Det minste han har skapt er stort
> og kan hans allmakt vise.
> Gikk alle konger frem på rad
> i all sin makt og velde,
> de maktet ei det minste blad
> å sette på en nelde.

La oss som tror på Herren Jesus, øve oss i å se hans storhet også i det skapte. Både den minste blomst og den mektigste planet vitner om hans velde og herredømme. Det sømmer seg for oss som er så små, å bøye oss for ham i hellig tilbedelse.

Tilbe Herren!

> «Herre, vår Herre! Hvor herlig ditt navn er over hele jorden!» (Sal 8,10)

Enten vi ser Gud i de minste atomer eller i den mektige stjernehimmelen hans, møter vi overalt hans veldige visdom og majestet.

> «Hva skal jeg sie når jeg går
> blant blomstene i enger,
> når fuglene som sammenslår
> som tusen harpestrenger!
> Hva skal jeg sie når jeg ser

hvor stjernehæren blinker,
hvor mildt enhver imot meg ler
og meg til himlen vinker!»

Slik synger salmeskalden. Og vi stemmer i med ham, så sant vi har lært å kjenne Herren fra Golgata. Der må vi først møte ham hvis vi virkelig skal kunne tilbe ham i hans skaperverk.

Dr. Chalmers sier: «Det er mye på nattehimmelen som kan stemme sinnet til andakt. Hva er månen og disse stjernene? De er skilt fra vår verden. Vi kjenner oss dratt bort fra jorden og løftet høyt over denne lille skueplassen for lidelser og bekymringer. Vi skuer naturen i dens enkle storhet og naturens Herre kledd i visdom og majestet.»

La oss sammen med noen av verdens skarpeste vitenskapsmenn tilbe Herren i hans veldige univers. Ifølge en av de fremste forskerne kan vår jord der sammenlignes med prikken over i-en i et bibliotek på en halv million bind.

Han er stor! Han alene.

Barna i Guds rike

> «Av småbarns og spedbarns munn har du reist et vern for dine motstanderes skyld, for å stoppe munnen på fienden og den hevngjerrige.» (Sal 8,3)

Barna har en stor plass i Guds hjerte. Herren var ofte omgitt av barn da han vandret her nede. De klynget seg til ham som bien til blomsten. Barn har en fin teft. De merker hvem som er glad i dem.

Og Gud har så ofte brukt små barn til å opphøye sitt navn og gjøre oss voksne til skamme. Det var barna som ropte hosianna, mens fariseerne gnistret av hat mot Frelseren (Matt 21,15).

En dag tok Jesus et lite barn og stilte det midt iblant disiplene. Og han ba dem bli som barn for å komme inn i Guds rike (Matt 18,2–3).

Det ble sagt om en verdenskjent mann: «Hadde han vært mindre, ville han vært større.»

Spurgeon forteller om den fromme Lawrence, som ble båret til bålet fordi han ikke kunne gå etter den mishandlingen katolikkene hadde utsatt ham for. Da ropte de små barna: «Herre, styrk din tjener og oppfyll ditt løfte!»

Dersom noen av dere barn leser disse linjene, vil jeg oppmuntre dere til å være med og prise Herren Jesus. Han elsker dere og vil ha oss alle inn i sin himmel. Og mens vi er her, skal vi være med og få andre til å bli hans barn.

Lykkelige er de barna som hører Herren til helt fra de er små, og som blir bevart i samfunnet med ham hele livet! Det var Guds plan med hver eneste en av oss.

Salme 9

Glede over seier

(*Sal* 9)

> «Jeg vil prise Herren av hele mitt hjerte. Jeg vil forkynne alle dine undergjerninger. Jeg vil glede og fryde meg i deg. Jeg vil lovsynge ditt navn, du Høyeste. For mine fiender viker tilbake, de faller og omkommer for ditt åsyn. For du har hevdet min rett og ført min sak. Du har satt deg på tronen som en rettferdig dommer.» (Sal 9,2–5)

En troende i den nye pakt har kamp mot «ondskapens åndehær i himmelrommet», sier apostelen (Ef 6,12). Men rett forstått er seieren allerede vunnet, for Kristus overvant dem alle på korset. «Han viste seg som seierherre over dem på korset», heter det (Kol 2,15).

For den troende som er i Kristus med alle sine behov, er seieren viss. Derfor kan han synge med salmisten: «Jeg vil prise Herren av hele mitt hjerte … For mine fiender viker tilbake!»

Legg merke til at det er Herren som gir seieren, og det er han som får æren.

En forfatter sier: «Om vi bare kunne takke Herren, ville vi overvinne mange vansker som vi ellers ikke klarer. Og vi ville kunne utrette dobbelt så mye som vi ellers klarer når hjertet er nedbøyd og trykket. Slik den onde ånden i gammel tid vek fra Saul når Isais sønn lokket de vakre tonene fram fra harpen sin, slik skal den motløse ånden vike fra oss når vi stemmer i en lovsang til Herrens pris.»

> «Vår egen makt er intet verd,
> vi var helt snart nedhugne.
> Men en går frem i denne ferd,
> for ham må allting bugne.»

En sikker borg

> «Herren er en borg for den undertrykte, en borg i nødens tider. De som kjenner ditt navn, stoler på deg, for du har ikke forlatt dem som søker deg, Herre.» (Sal 9,10–11)

Den samme Herre som ikke skåner den ugudelige, men dømmer ham for hans synd og utroskap, er en sikker borg for alle som tar sin tilflukt til ham. På nødens dag er han deres forsvarer og talsmann.

I den gamle pakt hadde de faste tilfluktssteder for dem som ble forfulgt. I dag er Jesus de troendes sikre borg og tilflukt mot alle fiender.

«Sikker i Jesu arme,
trygg i hans ømme skjød,
finner jeg hjelp i farer,
fristelser, sorg og nød!»

Og jo mer vi lærer Herren å kjenne, desto mer stoler vi på ham, «for du har ikke forlatt dem som søker deg», sier salmisten.

I denne guddommelige borgen har den troende ikke bare en sikker venn, men også alt som trengs for å leve og trives. Det er fullt opp av åndelig næring i denne borgen. Vi kan synge med Luther:

«Vår Gud han er så fast en borg.
Han er vårt skjold og verge.
Han hjelper oss av nød og sorg
og vet oss vel å berge.»

Vår oppgave

> «Lovsyng Herren, som bor på Sion, kunngjør blant folkene hans store gjerninger! For han som hevner blodsutgytelse, husker de hjelpeløse, han glemmer ikke deres skrik.» (Sal 9,12–13)

I versene foran har den troende tatt sin tilflukt til Herren som sin sikre borg. Han er trygg og har løfte om Herrens omsorg til enhver tid.

I disse versene ser vi hvilken oppgave han har fått. Han skal love Herren. Ja, han skal lovsynge Herren. Han skal la alle få se at Herren fullt ut dekker hans behov.

En lykkelig kristen er den beste misjonær, både hjemme og ute.

«Du ser så lykkelig ut, Martin!» sa en uomvendt ung mann til en troende han møtte. «Ja», svarte Martins kamerat, «Martin har grunn til å være lykkelig, for han er et Guds barn.» Dette ble innledningen til en fruktbar samtale mellom dem. Martin «kunngjorde blant folkene hans store gjerninger».

Hva nytter det å forkynne Herrens store frelse i Kristus Jesus dersom vi ikke selv lever så mye i sannheten at tilfredsheten stråler ut fra oss? Jo, læren har nok sin betydning likevel. Men først når budskapet bæres fram av en som har opplevd sannheten i evangeliet og fremdeles lever i den – først da har budskapet sin fulle kraft.

«Tusen, tusen arme sjele
lenges etter liv og fred,
si dem du et ord om Jesus,
før enn livets sol går ned!
Si dem hva du selv har funnet,
vitne om hva Gud deg gav!
Vis dem kjærlighetens kilde,
nådens vell du øser av!»

Salme 10

(*Sal* 10)

> «Du har sett det. For du ser ulykke og plage, og du tar det i din hånd. Til deg overgir den vergeløse sin sak, for du er den farløses hjelper. … Herre, du har hørt de nedbøydes begjæring. Du styrker deres hjerte, du vender øret til for å dømme i den farløses og den undertryktes sak.» (Sal 10,14.17–18)

Budskapet i disse versene er først og fremst et trøsteord til alle farløse. Dernest gjelder det alle som har det vanskelig, hvem de enn er, dersom de setter sin lit til Herren.

Vi skal ta med oss flere lærdommer fra disse ordene:

1. Gud ser alt som hender oss. «Du har sett det. For du ser ulykke og plage …» Det er en stor trøst å vite at Herren kjenner min nød og sorg. Han vet om alt, for han ser alt.

2. Gud hører bønnene våre som stiger opp i Jesu navn. «Herre, du har hørt de nedbøydes begjæring.» Herren er så lydhør at han sier gjennom profeten: «Før de roper, skal jeg svare» (Jes 65,24).

3. Han har den rette hjelpen til oss. «… du er den farløses hjelper.» Han vet nøyaktig hva slags hjelp du trenger, nettopp nå i dag. Husk det.

4. Han er en rettferdig dommer. «… du vender øret til for å dømme i den farløses og den undertryktes sak,» leser vi videre i denne salmen. Herrens dom er alltid rettferdig. Legg derfor din sak trygt i hans hånd, kjære venn.

5. Han styrker på rett sted. «Du styrker deres hjerte.» I et av brevene står det: «Det er godt at hjertet blir styrket ved nåden» (Hebr 13,9).

La nå disse mektige trøstegrunnene få plass i ditt hjerte i dag.

Salme 11

(*Sal* 11)

> «Til Herren tar jeg min tilflukt. Hvordan kan dere da si til min sjel: Fly til fjellet som en fugl!» (Sal 11,1 ff.)

En av de gamle utleggerne sier om denne salmen: «Salmene er et rikt forrådskammer av erfaring. David ble i sitt skiftende liv satt inn i nesten alle de kår en troende kan komme i. I disse herlige sangene skildrer han det som da rører seg i hjertet.

Han omtaler også de forskjellige menneskene han har å gjøre med, både i glede og sorg. På den måten gir han oss et sammendrag av alt som går for seg i verden …

Da han skrev denne salmen, ble han forfulgt av kong Saul, som ville drepe ham. De redde vennene hans rådet ham til å flykte til et eller annet fjell og skjule seg for Sauls vrede. Men David var sterk i troen. Han forkastet tanken på å gå «reddharenes vei» i stedet for å sette sin lit til Gud.»

«Til Herren tar jeg min tilflukt,» sier han. Og da var han trygg i alle farer. Han opplevde det samme som profeten, som vitnet om Herren at han er «et vern på trengselens dag» (Nah 1,7).

Det styrker troen å se hvordan han skildrer Gud. Les salmen. Den har bare sju vers. Han sier blant annet: «Herren er i sitt hellige tempel. I himmelen har Herren sin trone. Hans øyne skuer ut, hans blikk prøver menneskenes barn. Herren prøver den rettferdige. … For Herren er rettferdig» (Sal 11,4–5.7).

Den samme Herren er din og min Herre, så sant vi kan si med David: «Til Herren tar jeg min tilflukt» – i stedet for å prøve å hjelpe oss selv når det røyner på.

Måtte Den Hellige Ånd lære oss denne troens kunst. Da er vi salige.

Salme 12

(Sal 12)

> «Frels, Herre! … Fordi de elendige blir undertrykt og de fattige sukker, derfor vil jeg nå reise meg, sier Herren. Jeg vil gi frelse til dem som lengter etter den. Herrens ord er rene ord, likesom sølv som er lutret i en smeltedigel i jorden – sju ganger renset. Du, Herre, vil bevare dem. Du vil vokte dem for denne slekt for evig.» (Sal 12,2.6–8)

Som svar på salmistens bønn gir salmen her tre herlige trøstegrunner. Tilstanden i dag har mye felles med tilstanden på Davids tid. Og til alle som sukker og ber for folket, har denne salmen et budskap.

1. Herren vil frelse alle som vil la seg berge. «Jeg vil gi frelse til dem som lengter etter den,» står det her. Dette løftet stemmer med så mange andre ord fra Herren. Vi nevner bare dette ene: «Den som kommer til meg, vil jeg slett ikke støte ut» (Joh 6,37).

2. De som lar seg frelse, skal også bli bevart. «Du, Herre, vil bevare dem. Du vil vokte dem …» Selv om tiden og forholdene var vanskelige, skulle de likevel bli berget gjennom alt. Dette løftet gjelder også i dag.

3. Guds ord er garantien. «Herrens ord er rene ord, likesom sølv som er lutret i en smeltedigel i jorden – sju ganger renset,» leser vi i denne trøstesalmen. Også i dag er Guds rene ord garantien for at hans gjerning skal gå fram i vårt folk, tross fiendens stadige angrep.

«Ved dette skal du seire!» Dette mottoet kan vi trygt bruke om Ordet. Den som lever i og av Guds ord, kan ingen få bukt med. Og med det samme våpenet skal han også bli til velsignelse for folk og land.

Salme 13

(*Sal* 13)

> «Hvor lenge, Herre? Vil du glemme meg for evig? Hvor lenge vil du skjule ditt åsyn for meg? Hvor lenge skal jeg huse sorgfulle tanker i min sjel? … Hvor lenge skal min fiende opphøye seg over meg? Se hit og svar meg, Herre min Gud! Oppklar mine øyne …» (Sal 13,2–4)

Det er en av Guds hellige som er i mørke og omgitt av fiender. Av dette kan vi lære at om vi kommer i åndelig mørke, har mange troende vært i samme stilling før oss.

Det er ikke noe dårlig mørke. Årsaken kan være synd og utroskap. Men den kan også være at en tar del i andres nød, at en sørger over sin egen dårskap og over tilstanden i verden rundt seg.

Men hva årsaken enn er, ser vi hvilken vei vi da alltid skal gå: til Herren med vår sorg og nød. Og går vi den veien, skal det vise seg at slike stunder i den troendes liv kan få stor betydning for den åndelige modningen og veksten i Guds skole.

Det som berget salmisten, var at han midt i alt kunne si: «Herre min Gud!» Så ber han en forstandig bønn: «Oppklar mine øyne!»

Det er nettopp det som trengs i slike stunder. Vi må få se med troens blikk det samme som profeten og den unge vennen hans fikk se: «De som er med oss, er flere enn de som er med dem» (2 Kong 6,16). Vi har Gud og hans englehær med oss i alt som møter en troende i livet.

Det skal gi mot og håp, også når alt synes stengt for vårt naturlige øye.

Salme 14

Dårens tale

(*Sal* 14)

> «Dåren sier i sitt hjerte: Det er ingen Gud. Onde og avskyelige er deres gjerninger. Det er ikke noen som gjør godt.» (Sal 14,1)

«Gudsfornekterne er dårer framfor alle andre,» sier en kjent forfatter. «Å si at det ikke finnes noen Gud, er å fornekte den tydeligste og mest åpenbare sannhet. Det må være hardnakkethet. Det er å fornekte hele menneskeslektens bevissthet. Det må være dumhet. Det er å kvele sin egen samvittighet. Det må være vanvidd.

Om fornekteren kunne gjøre ende på den Gud han hater, bare ved å påstå dette, kunne det være rimelig. Men den som står i ilden, blir ikke reddet fra å brenne seg ved å fornekte ilden. Like lite kan en ved å fornekte Gud hindre all verdens dommer i å straffe den som frekt bryter hans lover.

Den voksende opplysningen gjør ikke slike dårer færre. Dette er nemlig en sak for hjertet, og derfor kan denne dårskapen gå sammen med stor lærdom. Det er fåfengt å svare på vantroens spissfindigheter.

En dåre kan på en time komme med flere innvendinger enn en vis mann kan svare på i løpet av sju år. Bare Guds nåde kan gjøre hjertet villig til å tro.»

Er du en slik dåre som prøver å nekte for at det finnes en Gud som både straffer synd og kan frelse fra synd? Undersøk hvorfor du stiller deg slik. Er du ærlig, vil du sikkert finne at det er for å overdøve din egen samvittighets røst.

Bøy deg for den Gud du prøver å fornekte, så skal du få oppleve at han er en levende, nærværende og frelsende Gud.

Guds vitnesbyrd om oss

> «Herren skuer fra himmelen ned på menneskenes barn for å se om det er noen forstandig, noen som søker Gud. De er alle veket av, alle sammen er fordervet. Det er ingen som gjør godt, ikke en eneste.» (Sal 14,2–3)

Flere steder i Skriften står dette vitnesbyrdet om alt som heter menneske. Det sikter til vårt skjulte, indre liv. Gud ser til hjertet og dømmer de skjulte motivene bak alle våre handlinger.

Derfor heter det i et av de tidligste vitnesbyrdene: «Herren så at menneskenes ondskap var stor på jorden, og at alle tanker og hensikter i hjertene deres var onde hele dagen lang» (1 Mos 6,5).

Senere sier en av profetene noe liknende: «Svikefullt er hjertet, mer enn noe annet, ubotelig sykt er det. Hvem kjenner det?» (Jer 17,9).

Til disse vitnesbyrdene kommer så Herrens eget: «For innenfra, fra menneskehjertet, er det de onde tankene kommer: utukt, tyveri, mord, hor, griskhet, ondskap, svik, utskeielser, ondt øye, spott, hovmod, uforstand. Alt dette onde kommer innenfra og gjør mennesket urent» (Mark 7,21–23).

Det er hardt å måtte erkjenne at slik ser vi ut i Guds øyne. Slik er vi, enten vi innrømmer det eller ikke.

Derfor sier Jesus til en av de beste menneskene på sin tid: «Uten at en blir født på ny, kan han ikke se Guds rike» (Joh 3,3). Vil du komme inn i Guds rike, Nikodemus, må hjertet ditt forandres helt!

Og det samme sier Herren til oss i dag.

Salme 15

I hellig vakttjeneste

(*Sal* 15)

> «Herre, hvem skal bo i ditt telt? Hvem skal bygge på ditt hellige berg? Den som vandrer ustraffelig og gjør rettferdighet, som taler sannhet i sitt hjerte. Den som ikke baktaler med sin tunge, som ikke gjør sin neste ondt og ikke fører skam over den som står ham nær. Den som ser med forakt på den gudløse, men som ærer dem som frykter Herren. Den som sverger seg selv til skade og ikke bryter sitt ord. Den som ikke låner ut sine penger mot rente (til sin fattige bror), og som ikke tar bestikkelser mot den uskyldige. – Den som handler etter dette, skal ikke rokkes i evighet.» (Sal 15,1–5)

I den gamle pakt var arken, med lovtavlene og nådestolen, det sentrale stedet der den tre ganger hellige Gud møtte synderen.

Enkelte utleggere mener at denne salmen historisk sett sikter til vakttjenesten omkring arken da den skulle flyttes til Sion. Hellige menn skulle stå i denne tjenesten.

Herren var så nøye med dette at da Arons sønner en gang bar «fremmed ild» på alteret, ble de slått i hjel (3 Mos 10,1 ff.).

Les ordet fra salmen ovenfor en gang til. Herren er like nøye i dag som før. Vi leser disse sterke ordene om Gud: «For vår Gud er en fortærende ild.» «Det er forferdelig å falle i den levende Guds hender!»

Begge disse ordene står i Det nye testamente (Hebr 10,31; 12,29).

Prøv deg selv: Kjenner du noe til hellig frykt for Herren?

I Den Helliges nærhet

> «Herre, hvem skal bo i ditt telt? … Den som vandrer ustraffelig og gjør rettferdighet, som taler sannhet i sitt hjerte. Den som ikke baktaler med sin tunge …» (Sal 15,1–3)

Slik svarer den hellige forfatteren, inspirert av Den Hellige Ånd, på spørsmålet: «Hvem skal bo i ditt telt?»

Det er bare én som fullkomment har vandret «ustraffelig». Det er Guds Sønn.

Men når en synder blir født på ny ved Den Hellige Ånd, får han Guds natur. Denne nye naturen er stadig i strid med vårt gamle vesen, som vi kaller «den gamle Adam».

Den nye naturen vil det Gud vil. Guds ære er målet for vandringen. Og fordi Guds ære er målet, søker vi også nestens gagn.

Det er dette nye sinnet salmen skildrer. Den er en prøvestein for alle som sier at de hører Kristus til. Har vi fått dette nye sinnet?

«De som fryder seg over at alt er gjort for dem av en annen, nemlig av Jesus Kristus, og som derfor avskyr all tillit til gjerninger, det er de som best kan omsette evangeliet i ord og gjerning,» sier en forfatter.

Dersom vi ikke av all makt vil tjene Herren og gjøre hans vilje, må vi alvorlig ransake vår stilling til de himmelske ting. Et tre som ikke bærer god frukt, skal nemlig hogges ned og kastes på ilden, sier Jesus (Matt 7,19).

Både Det gamle og Det nye testamente formaner de troende kraftig til å vandre verdig sitt høye kall. Alle som er av sannheten, tar imot disse formaningene med et villig sinn. All sladder og baktalelse skal være bannlyst fra hjertet og munnen til den som bekjenner det hellige navnet.

Les denne salmen flere ganger. Be så den bønnen som står i en annen salme: «Ransak meg, Gud, og kjenn mitt hjerte! Prøv meg og kjenn mine mangfoldige tanker, se om jeg er på fortapelsens vei, og led meg på evighetens vei!» (Sal 139,23–24).

Salme 16

En Kristus-salme

(*Sal 16*)

> «Bevar meg, Gud! For jeg tar min tilflukt til deg. … For du vil ikke overgi min sjel til dødsriket. Du skal ikke la din hellige se tilintetgjørelse.» (Sal 16,1.10)

Denne salmen kalles «En gyllen sang». Den handler profetisk om Kristus i hans fornedrelse, som vår stedfortreder. Både apostlene Peter og Paulus stadfester at salmen handler om Guds Sønn.

«Så var det Messias' oppstandelse han forutså og talte om, da han sa at hans sjel ikke ble forlatt i dødsriket, og at hans kjød heller ikke så tilintetgjørelse,» sier Peter (Apg 2,31). Og da Paulus forkynte Kristus for jødene i Lilleasia, tok han utgangspunkt i denne salmen.

Han sier blant annet: «Men han som Gud reiste opp, han så ikke tilintetgjørelse. Derfor skal dere vite, brødre, at ved ham forkynnes syndenes forlatelse for dere. Og fra alt det som dere ikke kunne rettferdiggjøres fra ved Mose lov, rettferdiggjøres i ham enhver som tror» (Apg 13,37–39).

Det er som vår Frelser, som den sanne Menneskesønnen, at Herren ber: «Bevar meg, Gud!» Han er hodet for den nye slekten, og derfor er bønnen han ber for seg selv, også en bønn for oss som tror.

I Herrens bønn som Johannes har skrevet ned (kap. 17), hører vi at han også ber for oss: «Hellige Far! Bevar dem i ditt navn …» (Joh 17,11).

Gjennom profeten svarer Gud på denne bønnen: «Jeg vil bevare deg og gjøre deg til en pakt for folket …» (Jes 49,8).

Som vår talsmann er Herren Jesus i dag vår forbeder i himmelen. Vi leser om dette: «Kristus er den som er død, ja, mer enn det: som også er blitt reist opp, som også er ved Guds høyre hånd, som også går i forbønn for oss» (Rom 8,34).

Regn alltid med Herren!

> «Jeg setter alltid Herren for meg. Han er ved min høyre hånd, jeg skal ikke rokkes. Derfor gleder mitt hjerte seg …» (Sal 16,8–9)

Selv om denne herlige salmen, «den gylne sangen», først og fremst er en Kristus-salme, kan vi bruke den om den som tror på ham.

Jesus Kristus regnet alltid med sin himmelske Fars nærhet og stadige hjelp mens han vandret her som Menneskesønnen. Slik kan også vi som lever med Herren, få være stadig avhengige av vår Herre og Frelser.

Han er vår leder, vår venn, vårt forbilde, vår talsmann og forsvarer, vårt alt. Han er vårt «troens skjold» som skal verne oss mot Satans gloende piler (Ef 6,16). Han er en ildmur rundt alle sine (Sak 2,9), så alt som møter oss, må gå veien om ham først.

Det er den troendes herlige forrett å få regne med Herren i alt som møter oss i livet. Og jo mer vi bruker denne barneretten, desto lykkeligere blir vi i vårt kristenliv.

Til denne Herren innbyr vi alle. Han elsker deg som leser disse linjene, og vil så gjerne få komme inn i ditt liv med sine rike velsignelser.

«Se, du bor i den høyestes skjul,
han har jo krefter og evne.
Aldri giver han deg til pris,
før skulle himlene revne!
Ved din høyre og venstre hånd
ti ganger tusener falt,
Herren sendte sin engel ned
å vokte din fot overalt.»

Hvordan den sanne gleden finnes

> «Fylde av glede er det for ditt åsyn, livsalighet ved din høyre hånd i evighet.» (Sal 16,11)

Alle ønsker vi å være lykkelige, både her og i den ukjente framtiden.

Men de fleste mennesker leter på feil sted når de vil stille lengselen etter lykke. Og det ender med skuffelse og smerte.

I Herrens nærhet, for hans åsyn, i samfunn med ham som kom for å frelse oss – det er stedet der den sanne gleden finnes.

Når vi kommer til ham som hjelpeløse syndere, gir han oss syndenes forlatelse. Så overøser han oss med velsignelser livet igjennom, både i trengselstider og i vanlige kår.

«Alle ting samvirker til gode for dem som elsker Gud,» står det skrevet (Rom 8,28). Og det får en troende oppleve.

Til slutt fortsetter denne lykken i himmelen. Derfor sier salmisten: «... livsalighet ved din høyre hånd i evighet.»

En av de gamle sier: «Himmelens glede er uten mål og uten slutt. Den er ublandet.»

«I himlen er en gyllen stad,
hvor Herren Jesus bor.
Der skal jeg engang møtes glad
av engles jubelkor.
Hjelp oss av nåde, gode Gud,
at vi må samles der,
hvor englesangen toner ut
fra himlens englehær!»

Salme 17

Ærlighet i vår bønn

(*Sal 17*)

> «Herre, hør på en rettferdig sak, lytt til min klage! Vend øret til min bønn, den kommer fra lepper uten svik. … Du har prøvd mitt hjerte, gjestet det om natten. Du har ransaket meg, du fant intet. Min munn viker ikke av fra mine tanker. … Jeg roper til deg, for du svarer meg, Gud. Vend ditt øre til meg, hør mine ord!» (Sal 17,1.3.6)

Salmisten var en mann som ba. Og han var en prøvet mann. I nøden visste han veien til den hjelpen han måtte ha.

Denne bønnen, som vi har sitert brokker av, vitner om en hardt prøvet troende som er i smelteovnen. Det er «det nye mennesket» som taler i denne bønnen. Derfor kan salmisten si til Herren, som vet alt: «Du har ransaket meg, du fant intet.»

Han visste at alt var lagt fram i lyset. Det var ikke svik i munnen hans. Derfor kunne han så trygt og tillitsfullt legge saken fram for Herren.

«Dersom jeg hadde urett for øye i mitt hjerte, så ville Herren ikke høre,» sier han et annet sted (Sal 66,18).

Det er gudsbespottelse å komme fram for Herrens åsyn med et falskt og hyklersk hjerte som vil skjule noe for ham. Det er å leke med Den Hellige. Pass deg for det.

La det være så ille som det er med deg – vær bare ærlig og tal ut med Herren, så kan du være viss på at han hører din bønn, ditt rop om hjelp.

«Jeg roper til deg, for du svarer meg,» sier salmisten. Det kan du også si.

Å være ærlig i bønnen betyr ikke at en ikke har syndet. Det betyr å legge alt fram i lyset og gi synden dens rette navn.

Gå den veien, og du er viss på å få hjelp.

En innholdsrik bønn

> «Vis din miskunnhet i underfulle gjerninger! Dem som tar sin tilflukt til deg, frelser du med din høyre hånd fra motstanderne deres. Vokt meg som din øyensten! Skjul meg under dine vingers skygge for de ugudelige som ødelegger meg, mine dødsfiender, som omringer meg.» (Sal 17,7–9)

Ingen del av kroppen vår er så ømtålig og så godt beskyttet som øyet. Når salmisten ber om å bli bevart som Herrens øyensten, er det flere lærdommer for oss i denne bønnen.

1. Han vet at han hører Herren til. «Vokt meg som din øyensten,» ber han. En annen av Guds hellige ber slik: «Din er jeg, frels meg!» (Sal 119,94). Pass på din egen eiendom, Herre! Det er til ære for deg at jeg blir bevart. Den tanken ligger i denne tiltalen.

2. Han vet også at han er dyrebar i Herrens øyne. «Vokt meg som din øyensten!» Jeg er jo kjøpt med ditt eget dyre blod. Og når du har kostet så mye på meg, er det fordi du elsker meg så høyt.

3. Han er oppmerksom på faren som truer ham. «Skjul meg under dine vingers skygge for de ugudelige som ødelegger meg, mine dødsfiender, som omringer meg.» Salmisten er edru og våken. Han vet at han blir forfulgt av mektige fiender, både synlige og usynlige, både utenfra og innenfra.

Satan, synden og hans eget hjerte, syndige mennesker – alt dette er dødsfiendene hans, som bare Herren kan frelse ham fra.

Hos en av profetene heter det: «Den som rører ved dere, rører ved hans øyesten» (Sak 2,12). Slik ser vi at Gud går god for dette bildet. Han svarer på en slik bønn med sterke løfter om at han vil vokte sine barn mot alle fiender.

Det vi har i vente

> «Jeg skal i rettferdighet få se ditt åsyn. Når jeg våkner, skal jeg mettes ved synet av din skikkelse.» (Sal 17,15)

Å se Herren slik han virkelig er, er den troendes lengsel og håp. Salmisten er viss på at han en gang skal nå dette målet. «Jeg skal,» sier han.

Apostelen Johannes sier det slik: «Se, hvor stor kjærlighet Faderen har vist oss, at vi skal kalles Guds barn, og det er vi. … Vi vet at når han åpenbares, da skal vi bli ham like, for vi skal se ham som han er» (1 Joh 3,1–2).

Å få se Herren vil fullt ut stille all den troendes lengsel. Det vil «mette» hans hunger. «… skal jeg mettes ved synet av din skikkelse,» sier han.

Slik det vesle barnet blir «mett» når mor kommer til det, skal vi som tror på Jesus, bli helt tilfreds når vi er ved målet for vår frelse: å se Herren. Da skal vi alltid få være der han er, og nyte hans nærvær i fulle drag.

Noe av det fortrolige samværet med Herren kan en troende oppleve allerede her. Men da skal ingenting skygge for den himmelske solen.

«Snart rinner en dag så herlig og stor,
når Herren skal komme med makt.
Da vakte fra grav, hvor dødsnatten bor,
vi oppstår i lysets drakt.»

Salme 18

Etter utfrielsen

(*Sal* 18)

> «Av Herrens tjener David, som fremsa denne sangens ord for Herren den dagen Herren hadde fridd ham fra alle hans fienders hånd, og fra Sauls hånd. Og han sa: Herre, jeg har deg hjertelig kjær, du min styrke! Herren er min klippe og min festning, min frelser. Min Gud er min klippe, som jeg setter min lit til, mitt skjold og min frelses horn, min borg.» (Sal 18,1–3)

David var nå blitt konge, men han kaller seg helst «Herrens tjener». Hjertet hans er fylt av takk og lovprisning til Herren, som har fridd ham fra «alle hans fienders hånd, og fra Sauls hånd».

Disse versene er nærmest tilbedelse, beundring av Gud. David bruker navn på Gud som uttrykker hva han har opplevd: «min styrke» – «min klippe» – «min festning» – «mitt skjold» – «min frelses horn» – «min borg».

Hjertet hans er fylt av Gud. Språket blir fattig. Han finner ikke ord for det han føler i hjertet.

Gud er alt for ham. Stans ved hvert av bildene han bruker. Tenk over hva som ligger gjemt i hvert av dem. Kanskje du og jeg kunne komme inn i den samme tilbedelsen som sangeren.

Gud er nemlig evig den samme. Det han var for salmisten, vil han være for alle som tror på ham.

Har du opplevd en herlig utfrielse fra snaren, har du seiret i fristelsens stund, har du kjempet deg igjennom en hard prøvetid – så takk Herren. Gi ham all æren. For det var han som gjorde det.

Pass deg for synden!

> «Jeg var ulastelig i min ferd for ham, jeg voktet meg vel for min synd.» (Sal 18,24)

I Guds lys lærer vi oss selv å kjenne. Vi oppdager at det er bestemte synder vi blir fristet til. Det «gamle mennesket» eller «kjødet» i oss viser seg på forskjellig vis hos hver enkelt av oss.

Noen har et hastig sinn. De blir lett sinte. Andre er langsinte. De blir lett fornærmet og såret, og det tar lang tid før de har glemt fornærmelsen. Andre

igjen er særlig fristet til gjerrighet, lettsinn, utukt, forfengelighet eller andre synder.

Er en da våken og har fått det sinnet som plages av synden i alle dens skikkelser, slipper en å ligge under for fristelsen.

«... jeg voktet meg vel for min synd,» sier salmisten. Vi blir fridd ut av trelldommen under synden ved at vi først gir rom for det våkne sinnet som kommer til uttrykk i ordene: «Jeg voktet meg vel ...» Så har en lært å kjenne sin egen kraftløshet.

Derfor overgir en synden til Herren, og i tro får en se at «vårt gamle menneske ble korsfestet med ham» (Rom 6,6). Der ligger utfrielsen.

Like sikkert som Kristus døde for de syndene vi har gjort og gjør, like sikkert døde han for selve syndens rot: vårt gamle menneske.

Og ved å tro at

> «alt hva sjelen her kunne engste,
> det har på Golgata fått sin dom», ser jeg meg løst fra å være trell under den forbryteren som fikk sin dom i Kristi død. Og så kan jeg synge:
>
> «Med Jesus eg døydde på Golgata kors,
> no eig eg livet han kjøpte åt oss.
> Sist han meg ber i sin herlegdom inn,
> stund etter stund eg, min Frelsar, er din!»

Herren gir seier

> «For ved deg stormer jeg løs på fiendeskarer, ved min Gud springer jeg over murer. ... Han er et skjold for alle dem som setter sin lit til ham. For hvem er Gud uten Herren? Og hvem er en klippe, uten vår Gud? Den Gud som omspenner meg med styrke og gjør min ferd ulastelig. Han gir meg føtter som hindene og setter meg på mine høyder.» (Sal 18,30–34)

Denne salmen er særlig lærerik for unge troende. Les den av og til.

Disse versene taler om en troendes strid og vansker. Men i Herren blir de overvunnet. «Ved min Gud springer jeg over murer,» sier salmisten.

Murer av vansker vil møte alle kristne, ikke minst i hverdagen og på arbeidsplassen. Men med Herren kommer vi over dem. Ja, de blir gjort om til velsignelser.

Likeså vil enhver troende møte mektige fiender, skjulte og åpenbare. Men «han er et skjold for alle dem som setter sin lit til ham,» sier den gamle kjempen.

«Enten vi møter fiendene våre på den åpne slagmarken, eller de lurer på oss bak skansene, skal vi overvinne dem i Guds kraft ... Guds stridsmenn må være forberedt på all slags strid og må i troens kraft handle som menn.»

Men vi skal huske at i Kristus Jesus er alle fiender beseiret. Derfor blir det for oss en troens strid. Vi skal få stå på den skansen som Herren Jesus har vunnet for oss.

Det er også grunnen til at salmisten gir Gud hele æren. Det må vi også gjøre for hver seier i troen.

Så går vi frimodig inn i dagens oppgaver og regner med Herren i alt som vil møte oss. Da skal vi ikke bli til skamme.

Salme 19

Les i naturens bok

(*Sal* 19)

> «Himlene forteller Guds ære, hvelvingen forkynner hans henders verk. Den ene dagen lar sin tale strømme fram til den andre, og den ene natten forkynner den andre sin kunnskap. Det er ikke tale, det lyder ingen ord, deres røst høres ikke. Men målesnoren deres er gått ut over hele jorden, deres ord til jorderikes ender. I dem har han reist et telt for solen. Den er lik en brudgom som kommer ut av sitt kammer, den gleder seg som en helt til å løpe sin bane. Fra himmelens ende går den ut, og til dens ende gjør den sitt omløp. Ingen ting er skjult for dens hete.» (Sal 19,2–7)

Da salmisten var gjeter, hadde han studert både naturens bok og Skriften, så langt de hadde den på den tiden. Og han fant den dypeste harmoni mellom dem.

Dr. McCosh sier: «Vi har ofte kjent oss bedrøvet over de forsøkene som er gjort på å sette Guds verk opp mot Guds ord …»

Mange av vitenskapens fremste menn har vært levende kristne, som har sett Gud både i Skriften og i naturen. Alle unge i dag kjenner Isaac Newton. Han var en troende, en ydmyk tilbeder av Kristus.

«Himlene forteller Guds ære!» sier salmisten. Universet med sine millioner av kloder forteller at det står en levende Gud bak det hele.

«Må vi drikke av den himmelske kilden og lære å tale om Guds ære! Vitnene i det høye kan ikke ødelegges eller bringes til taushet. Fra sin opphøyde plass forkynner de alle at det finnes en levende Gud, og de lar seg ikke forstyrre av menneskers dom.»

La oss i dag lese i naturens bok og prise Skaperen for hans verk.

Hva er Guds ord for deg?

> «Herrens lov er fullkommen, den omvender sjelen. Herrens vitnesbyrd er trofast, det gjør den enfoldige vis. Herrens forskrifter er rette, de gleder hjertet. Herrens bud er rent, det opplyser øynene. Herrens frykt er ren, den varer til evig tid. Herrens lover er sanne, de er alle sammen rettferdige. De er mer dyrebare enn gull, fint gull i mengde. De er søtere enn honning, ja, honning som drypper fra vokskakene. Også din tjener blir påminnet ved dem. Den som holder dem, har stor lønn.» (Sal 19,8–12)

Her vil vi særlig høre hva Guds ord er i seg selv. I neste stykke skal vi høre hva det virker.

Guds ord er fullkomment. Det er det første vi hører i disse versene. Med «Herrens lov» menes ikke bare Mosebøkene. Det sikter til hele Skriften. I den har Gud sagt oss det som skal sies.

Alt som gir seg ut for å være åpenbaring på det åndelige området, men som ikke er i samsvar med det fullkomne Guds ord, er falsk lære.

Ordet er trofast. «Herrens vitnesbyrd er trofast», leser vi. Her er Ordet knyttet sammen med Herren selv. Vi kan si det slik at Ordet er trofast fordi han som taler, er trofast. Ingen som holder seg til det, blir skuffet.

Guds ord er rett. Det finnes ikke svik i Ordet, fordi det er Herrens befaling. Det er rett fordi Herren er ren, rettferdig og uten svik.

Ordet er rent og sant. Tvers igjennom er Ordet det det gir seg ut for å være. Og når vi bruker det, blir virkningen deretter, som vi siden skal se.

Det er dyrebart og søtt, hører vi i disse versene. Og det kan hver troende vitne om.

Bruk derfor Ordet daglig. Les det under bønn, og du skal få erfare at Ordet er det det sier seg å være.

Hva virker Guds ord?

I Salme 19 nevnes flere virkninger av Ordet som alle troende kan vitne om, mer eller mindre klart alt etter hvor mye makt en lar Ordet få over seg.

Herrens ord «vederkveger sjelen», heter det – det vil si at det gir sjelen ny kraft.[1]

Men skal det få mette vårt indre menneske, må vi «ete» det, slik profeten gjorde (Esek 3,1). Det vil si: grunne på det i tro og la oss fylle av innholdet.

Det «gjør den enfoldige vis», står det videre. Hvor ofte har vi ikke møtt slike «enfoldige» som med sin guddommelige visdom har vist en langt større innsikt i åndelige ting enn den lærde professor som ikke var «lært av Gud» (Joh 6,45)!

Ordet fra Herren «gleder hjertet». Profeten Jeremia sier det som mange troende har erfart: «Jeg fant dine ord, og jeg åt dem. Og dine ord var til fryd for meg og til glede for mitt hjerte» (Jer 15,16).

Guds ord «opplyser» oss når vi tror det. «Herrens bud er rent, det opplyser …», skriver salmisten.

Mange problemer ville bli oppklart for oss hvis vi alltid lot oss opplyse av Ordet i stedet for å gå våre egne krokveier med dem.

Ordet minner oss om det Herren vil at vi skal gjøre. «Også din tjener blir påminnet», sier forfatteren av salmen.

Bibelen er ingen vanlig oppskriftsbok. Den gir oss ikke svar på alle de mange detaljene i livet vårt. Men den viser oss de linjene som skal rettlede oss.

Vi blir minnet om å be, lese Ordet, leve som kristne, besøke syke og gjøre vel mot alle mennesker vi kommer i kontakt med. Og Den Hellige Ånd minner oss ut fra Ordet om det vi skal gjøre, bare vi er lydhøre nok.

Må vi la oss lede av Ordet i dag og alle dager, til vi er ved målet!

[1] Daasvand siterer den eldre oversettelsen. NB 88/07 har «den omvender sjelen» (Sal 19,8).

Vårt forhold til synden

> «Hvem merker vel alle sine feiltrinn? Tilgi meg hver ubevisst synd! Bevar også din tjener fra skammelige synder, la dem ikke herske over meg. Så blir jeg uklanderlig og uten skyld i store overtredelser. La min munns ord og mitt hjertes tanke være til velbehag for ditt åsyn, Herre, du min klippe og min gjenløser!» (Sal 19,13–15)

Så sant vi er noenlunde våkne og har fått litt lys over vår naturlige tilstand, ser vi nok av synd i det ytre. Og salmisten ber Herren bevare ham fra de «skammelige synder».

På den bønnen svarer apostelen fra Herren i Romerbrevet: «For synden skal ikke få herske over dere, for dere er ikke under loven, men under nåden» (Rom 6,14).

Fordi Kristus Jesus døde i vårt sted og for syndens skyld, skal vi ved troen på ham få eie den guddommelige kraften som bevarer oss fra å være syndens treller.

Men selv om en troende ved Guds nåde blir spart for de «skammelige synder», så de ikke får herske over ham, er det likevel så mange skjulte synder. De kan lett tappe og uthule vårt indre menneske hvis ikke Guds Hellige Ånd får lede oss. Derfor ber salmisten: «Tilgi meg hver ubevisst synd!»

Guds altseende øye ser ting som vi ikke ser. Og jo mer fortrolig en troende blir med Ordet, desto mer våken blir han også over sitt indre liv.

Så ber han om at hjertets tanker og munnens ord må være til Guds ære: «La min munns ord og mitt hjertes tanke være til velbehag for ditt åsyn!» La det også være vår bønn i dag.

Så nøye våker en kristen over sitt indre og ytre liv. Han er redd for «syndens svik» (Hebr 3,13).

Hvordan er så ditt forhold til synden, du som ikke er en troende? Skal synden få herske over deg og til slutt dra deg ned i fortapelsen? Eller vil du i dag la deg frelse fra den ved troen på Jesus Kristus?

Salme 20

(*Sal* 20)

> «Måtte Herren bønnhøre deg på nødens dag … Måtte han sende deg hjelp fra helligdommen … Må han gi deg det ditt hjerte begjærer og fullføre alle dine planer! Vi vil juble over din frelse og løfte seiersmerket i vår Guds navn. Herren oppfylle alle dine bønner!» (Sal 20,2–6)

Folket i Israel ber for sin konge om at han må få hjelp fra helligdommen. Med det erkjenner de at all sann hjelp må komme fra Herren hvis det skal bli seier.

Men vi vil bruke dette ordet om hjelp fra helligdommen på flere måter.

Jesus Kristus, vår frelses høvding, fikk hjelp fra helligdommen på sin nøds dag i Getsemane. Et himmelsk sendebud kom til ham med hjelp fra den himmelske helligdommen, og han ble styrket så han kunne fortsette kampen til seieren var vunnet. Hans seier var en seier for oss.

> «Jesus han har seiren vunnet,
> jeg har seiren funnet,»

synger vi.

Men dette ordet om hjelp fra helligdommen gjelder også hver den som er i nød og ber om hjelp i Jesu navn.

Er du i nød i dag? Er det noe som særlig tynger sinnet ditt? Se da opp til helligdommen og vent hjelp derfra. Du skal ikke bli skuffet.

Er målet for bønnen din at du må bli frelst, og at Guds navn må bli æret ved din seier, da skal Herren «gi deg det ditt hjerte begjærer og fullføre alle dine planer». Han skal «oppfylle alle dine bønner»! Vær viss på det.

Ingen som setter sin lit til Jesus, blir skuffet. Det er han som i dag deler ut hjelpen fra den himmelske tronen.

Så venter vi hjelp fra helligdommen til denne dagens oppgaver.

Salme 21

(*Sal* 21)

> «Det hans hjerte ønsket, har du gitt ham, og det hans lepper ba om, har du ikke nektet ham. For du har møtt ham med velsignelse og lykke … Han ba deg om liv, og du ga ham det, et langt liv for evig og alltid. Stor er hans ære fordi du frelste ham, høyhet og herlighet har du lagt på ham. Du gjør ham til velsignelse for evig. Du fryder ham med glede for ditt åsyn … Han rokkes ikke, for Den Høyeste er nådig.» (Sal 21,3–8)

I Bibelen vår står det i overskriften til denne salmen: «Dette har alt sammen sin fullkomne oppfyllelse i Messias og hans kongedømmes evige herlighet.»

Det er sikkert riktig. Flere av salmene er Messias-salmer, som vi skal se senere.

Men en troende i Kristus er satt inn i nådens rike og eier alle de velsignelsene som vår Herre og Frelser vant for oss ved sin lidelse og død. Derfor vil vi bruke teksten om en kristen som i tro er blitt tilfredsstilt i Gud.

Les nå teksten om igjen og bruk den på deg selv som troende. Spør så om ikke alt sammen passer på deg.

Det hjertet ditt ønsket, fikk du, ikke sant? Du ønsket å bli frelst, og du ble frelst av blank, ufortjent nåde. Du ba om liv i Gud, og du fikk det. Kristus ble ditt liv.

Herren kom oss i møte med velsignelser. Hele livet vårt er én lang rekke av velsignelser fra Gud. Ufortjent og helt uventet har han overøst oss med sine gaver like fra han fikk oss inn til sitt hjerte. Vi er tilfredsstilt i Gud.

Og jo mer vi i tro stanser opp ved Guds velsignelser, desto mer fylles hjertet vårt av glede og fryd. Og denne rikdommen er evig. Høyhet og herlighet venter oss når arven skal deles ut.

Må vi i dag leve i Ordet og bønnen, så vi kan gjenspeile et lykkelig liv i Gud.

Og må du som er fremmed for denne lykken, bøye deg for Herren i dag!

Salme 22

Kristus på korset

(*Sal* 22)

> «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg? Langt borte fra min frelse er min klages ord. Min Gud! Jeg roper om dagen, og du svarer ikke – og om natten, jeg tier ikke … Men jeg er en orm og ikke et menneske, jeg er spottet av mennesker og foraktet av folk. Alle som ser meg, spotter meg, vrenger munnen og rister på hodet: Sett din vei i Herrens hånd! La ham redde ham! Han skal befri ham siden han har behag i ham.» (Sal 22,2–9)

Hvem skulle tro at disse ordene ble sagt profetisk omkring tusen år før Golgata! Det er som om salmisten står ved det midterste korset og hører hva Jesus sier i sin lidelse for våre synder.

Herrens ord på korset møter vi her: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Ja, hvorfor? Svaret er dette ydmykende: For min skyld.

> «Så sank du i vår jammer ned
> så dypt som ingen vet.»

Luther sier så treffende om evangeliets budskap: Det forteller om et plassbytte. Kristus tok min plass på korset for at jeg skulle få hans plass i herligheten.

Vi ber om at Den Hellige Ånd må gjøre oss stille ved korsets fot i dag.

> «Å, la aldri noensinne
> korsets tre meg gå av minne,
> som deg, frelsens fyrste, bar!
> Men la kors og død og smerte
> tale, rope i mitt hjerte
> hva min frelse kostet har.»

På hellig grunn

> «Jeg er utøst som vann, og alle mine ben skiller seg at. Mitt hjerte er som voks, smeltet inne i meg. Min kraft er opptørket som et potteskår, og min tunge henger fast ved mine gommer. I dødens støv legger du meg. For hunder omringer meg, de ondes hop gjerder meg inne. De har gjennomboret mine hender og mine føtter. Jeg kan telle alle mine ben. De stirrer, de ser på meg med skadefryd. De deler mine klær mellom seg og kaster lodd om min kappe.» (Sal 22,15–19)

Denne vidunderlige salmen, som framstiller Jesus som vår stedfortreder på korset, begynner med ordene: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Og den slutter med de fire ordene: «han har gjort det» (Sal 22,32).

Den første setningen er ordrett Herrens rop på korset, og de siste ordene sikter til Herrens rop: «Det er fullbrakt!» (Joh 19,30).

Og mellom disse ordene i begynnelsen og slutten av salmen ser vi vår Herre og Frelser i sin dypeste smerte på korset, omgitt av sine bitreste fiender. Helvete er sluppet løs. Avgrunnens hunder bjeffer etter Guds Sønn.

Hvem kan lese denne salmen uten å kjenne at han står på hellig grunn?

«Stille, stille! Jesus lider,
blodet brenn, og sjeli kvider,
det er fastetid!
Klungerkront han tålsom gjenger.
Nagla til eit kors han henger,
medan verdi lær.»

La oss i dag be om å få fatte mer av den kjærligheten som drev vår Frelser til Golgata. Og la oss be om nåde til å ære ham med livet vårt.

Salme 23

Den gode hyrde

(*Sal* 23)

> «Herren er min hyrde, det mangler meg ingen ting. Han lar meg ligge i grønne enger, han leder meg til hvilens vann.» (Sal 23,1–2)

I Johannesevangeliet kaller Herren seg «den gode hyrde». Det sikter til hans stedfortredende kjærlighet, som drev hyrden i døden for å frelse oss. For i det samme verset leser vi: «Den gode hyrde setter sitt liv til for fårene» (Joh 10,11).

Den som i sannhet kan si av hjertet: «Herren er min hyrde!», er et lykkelig menneske, selv om han lever under vanskelige ytre kår.

Salmisten sang denne salmen da han ble forfulgt og jaget på livet av sine motstandere. Og det er et kjennetegn ved den levende troen på Kristus at den så ofte gjør den troende mest lykkelig og tilfreds nettopp når alt annet svikter.

Herren Jesus har mange navn, og hvert av disse navnene svarer til et behov hos oss.

Han kalles Frelser, fordi vi av naturen er fortapte syndere (Luk 19,10). Han kalles Lyset, fordi vi er i mørke. Han kalles Døren, fordi vi er utestengt og må gå veien om ham for å finne hjem igjen.

Og han kalles Den gode hyrde, fordi vi er som dumme får, hjelpeløse og bortkomne, og fordi vi også etter at hyrden har funnet oss, stadig trenger hans omsorg.

Lykkelig er du som kan si med salmisten at Herren er din hyrde. Du kan gå trygg og sikker gjennom livet. Hans omsorg som hyrde borger for at du skal bli bevart gjennom alle farer.

Han vil være din hyrde også, du som ennå er borte fra ham. La ham få kalle på deg i dag.

Hyrdens gjerning

> «Han lar meg ligge i grønne enger, han leder meg til hvilens vann.» (Sal 23,2)

Hemmeligheten bak et lykkelig og fruktbart kristenliv er at vi har lært å «ligge i grønne enger». Det lærer vi som regel ikke før vi har slitt oss ut i egen kraft.

I helliggjørelsen er det som når et menneske blir omvendt til Gud: Først når en har brukt opp sine egne krefter, slipper en seg ned i det fullbrakte frelsesverket, som ligger ferdig for oss i Kristus.

Som troende vokser vi og blir helliggjort bare i den grad Den gode hyrde får føre oss til «de grønne enger», og vi kjenner velsignelsen ved å hvile der, ved «hvilens vann».

«Kristendommen begynner ikke med et stort *gjør*, men med et stort *gjort*», sier en forfatter. Vi er innbudt til straks å sette oss ned og nyte det Gud har gjort i stand for oss – og ikke til å prøve å oppnå noe. Vi er frelst ved tro og ikke ved gjerninger … Vi gjorde ingenting for å frelse oss selv. Vi bare hvilte i ham.

Kristenlivet vårt begynte ikke med tillit til våre gjerninger, men med tillit til det han har gjort. Og det bygger fra først til sist på dette prinsippet: at vi er helt avhengige av Herren Jesus.

Det er ingen grense for den nåden Gud er villig til å øse ut over oss. Han vil gi oss alt. Men vi kan ikke ta imot noe hvis vi ikke hviler i ham.

De grønne engene og hvilens vann er vel Guds ord og Den Hellige Ånds virke. Slik de grønne engene metter fåret og vannet slukker tørsten, slik tilfredsstiller Ånden den troende som lar seg lede inn i Ordet om Kristus.

La oss bli ledet av Den Hellige Ånd til å hvile i Guds løfter.

Hyrden tilfredsstiller

> «Han fornyer min sjel, han fører meg på rettferdighets stier for sitt navns skyld … Du dekker bord for meg like for mine fienders øyne. Du salver mitt hode med olje, mitt beger flyter over. Bare godhet og miskunnhet skal etterjage meg alle mitt livs dager, og jeg skal bo i Herrens hus gjennom lange tider.» (Sal 23,3–6)

Den som kan vitne slik, er en troende som er tilfredsstilt i Herren. Og legg merke til at det er Herren som gir ham alt.

«Han lar meg ligge …»

«Han fornyer …»

«Han *fører* meg.»

«En kristen lyder ikke visse bud og forsømmer andre. Han velger ikke ut bare noen av dem, men lyder dem alle», sier en lærer i Guds rike.

Av fri nåde fører den gode hyrden oss på rettferdighetens trange vei, for at vi skal bli frelst fra det som synden og urettferdigheten fører med seg.

Og på den smale veien «dekker han bord» for sitt folk og «salver» hodet vårt med gledens olje, så begeret til og med «flyter over».

Paulus og Silas vandret på rettferdighetens vei da de ble kastet i fengselet i Filippi (Apg 16,25). Derfor kunne de synge lovsanger til Herren. Begeret fløt over. Herren tilfredsstilte dem helt.

En troende som har Herren til sin hyrde, skal ikke frykte døden. Hver kristen skal få oppleve salmistens ord: «Om jeg enn skulle vandre i dødsskyggens dal, frykter jeg ikke for ondt. For du er med meg, din kjepp og din stav, de trøster meg» (Sal 23,4).

Både gjennom dødsskyggens dal og gjennom døden vil Herren være med sitt folk. Og hvis han kommer i skyen før vi dør, slipper vi å bli «avkledd» (2 Kor 5,4).

Hovedsaken er at vi kjenner hyrden og blir ledet av ham.

Salme 24

(*Sal* 24)

> «Løft hodene, dere porter! Og dere evige dører, løft dere, så herlighetens konge kan dra inn! Hvem er denne herlighetens konge? – Herren, sterk og veldig. Herren, mektig i strid.» (Sal 24,7–8)

Vi merker både en viss sammenheng og en stigning fra Salme 22 til denne salmen. I Salme 22 ser vi Herren på korset som vår stedfortreder. I Salme 23 leder hyrden sitt folk på ferden. Her møter vi seierherren som drar inn gjennom portene til herligheten.

Tidligere i denne salmen hører vi hvem som kan «stige opp på Herrens berg». Det er den som har «skyldfrie hender og et rent hjerte» (Sal 24,3–4).

Hvem av oss syndere har det? Absolutt ingen. Himmelen er stengt for oss alle.

Men vår velsignede stedfortreder kan gå inn. For han er «hellig, uskyldig, ren, skilt fra syndere og opphøyet over himlene» (Hebr 7,26). Og han går inn som vår talsmann. I hans navn er himmelen åpen også for oss.

Portene skulle løftes. Det høres litt underlig ut for oss. Men når en i Østen ville vise en fyrste riktig stor ære og ønske ham hjertelig velkommen, tok en portene av hengslene.

Og tenk! – jeg tør nesten ikke skrive det, men jeg må, for ikke å svekke sannheten om vår Frelsers verk: Du og jeg er også velkomne inn i den himmelske helligdommen i Kristus Jesus. Både nå ved tro, og siden når vi selv skal oppleve vår himmelfart.

Så sant vi er i Jesus, kan vi synge i sannhet:

> «Åpen har jeg himlen funnet,
> Jesus vant, og jeg har vunnet!»

Salme 25

(*Sal* 25)

> «Herre, la meg kjenne dine veier! Lær meg dine stier! Led meg i din sannhet og lær meg, for du er min frelses Gud. På deg venter jeg hele dagen … Herren har fortrolig samfunn med dem som frykter ham, og hans pakt skal bli dem kunngjort. Mine øyne er alltid vendt til Herren …» (Sal 25,4–5.14–15)

Fortrolig samfunn med Herren! Det sikter til et inderlig vennskap, med åpen og fortrolig samtale om alle ting.

«Det er en stor hemmelighet», sier en forfatter. «Et kjødelig sinn fatter det ikke, og den troende selv kan ikke forklare det med ord, for det må oppleves for å kunne fattes … Verken naturlig visdom eller kraft kan bryte opp døren inn til dette rommet. De troende har nøkkelen til den himmelske tegnskriften, og de alene kan løse gåten.»

Om Johannes blir det fortalt at han «lå opp til Jesu bryst» (Joh 21,20). Om Peter blir det sagt at han i en periode av livet «fulgte langt baketter» (Luk 22,54). Han kunne ikke skilles fra Herren. Han gikk den samme veien, men – tenk så trist – «langt baketter».

Herren vil ha sitt folk inn i sitt fortrolige samfunn. Han vil at vi skal eie hans udelte kjærlighet, både i tro og i følelse.

Vi skal få være hos ham alltid – ikke bare når vi trenger noe av ham, men også når vi ikke ønsker noe annet enn å være i hans nærhet og kjenne varmen fra hans guddommelige hjertelag mot sitt folk, som han har kjøpt med sitt blod.

> «Det er dog noe å være barn
> av Gud, den evige fader,
> og her på jorden ha ham til venn
> som aldri sine forlater.
> Og så for evig å være hjemme,
> tenk hvilken lykke når vi er fremme,
> i Himmelen!»

Salme 26

(*Sal 26*)

> «Hjelp meg til min rett, Herre! … Prøv meg, Herre, og gransk meg, ransak mine nyrer og mitt hjerte. For din miskunnhet er for mine øyne, og jeg vandrer i din sannhet. Jeg sitter ikke sammen med løgnere, og går ikke i lag med falske mennesker … Herre, jeg elsker ditt hus, din bolig, stedet hvor din herlighet bor … Min fot står på jevn grunn. I forsamlingene vil jeg prise Herren.» (Sal 26,1–4.8.12)

I denne salmen, som vi har sitert deler av, ber og vitner salmisten for Herrens åsyn. Han ber om at Herren skal være hans «sakfører» mot motstanderne.

Videre ber han Herren prøve, granske og ransake hjertet hans. Han er viss på at utfallet skal bli godt, siden han stadig har Guds nåde for øye.

Han vitner om at han ikke trives blant Herrens fiender, men at han elsker Guds hus, som i nytestamentlig forstand er Guds folk. «Og hans hus er vi», leser vi (Hebr 3,6). Salmen slutter med lovsang.

Hver troende i dag vil kjenne seg igjen her. For Guds åsyn er vi trygge, også når Herrens ransakende øye hviler på oss.

Den som vandrer i lyset, har den herlige forsikringen at «Jesu, hans Sønns blod renser oss fra all synd» (1 Joh 1,7). Eller som det står her: «For din miskunnhet er for mine øyne.»

Når vi både ber om hjelp og vitner om det Herren har gjort for oss og i oss, slutter bønnestunden som regel med takk og lovprisning.

> «Syng om Herren, o mitt hjerte,
> troens sang som han deg lærte,
> om hans nåde, om hans fred,
> om hans store kjærlighet!»

Salme 27

Herren som lys

(*Sal* 27)

> «Herren er mitt lys og min frelse, hvem skulle jeg frykte? Herren er mitt livs vern, hvem skulle jeg engstes for?» (Sal 27,1)

Vi vil særlig stanse ved sannheten om Herren som vårt lys. I Det nye testamente blir Jesus ofte kalt lyset. Det er særlig apostelen Johannes som bruker dette navnet på Herren: «Det sanne lys» (Joh 1,9), «verdens lys» (Joh 8,12).

Lyset har den egenskapen at det avslører hvordan ting virkelig er. Solstrålen viser oss støvet i luften vi puster inn. Vi så det ikke i mørket.

Den unge, fromme Peter ropte da Herren Jesus kom ham helt nær: «Gå fra meg, for jeg er en syndig mann!» (Luk 5,8). Han som kunne si til Gud: «Aldri har jeg spist noe vanhellig eller urent» (Apg 10,14), ble nå var sin synd i Herrens nærhet.

Hvordan gikk det med deg da Jesus ble ditt lys, og du så at du var en synder?

Vi kan avvise lyset, slik Feliks og mange andre gjorde. Da Paulus talte til ham om hans synd og dommen som ventet, sa Feliks: «Gå bort for denne gangen!» (Apg 24,25).

Eller vi kan gjøre som Judas og mange andre: stille oss velvillig til lyset i det ytre, men stå det imot i hjertet. Brorson beskriver denne forferdelige tilstanden slik: «Deres onde syndelyst dekker de med nådens trøst.»

Men vi kan også, som David, la Herren være vårt lys, så vi ser vår synd og bekjenner den. Da blir Herren også vår frelse, og vi er trygge i samfunnet med ham.

Må det bli din erfaring, du som leser disse linjene!

Be om at Den Hellige Ånd må få vise deg din synd, så du stadig får bruk for Guds frelsende nåde. Da er du trygg i alt som møter deg, lik han som skrev denne salmen.

Herre, vær du i dag mitt lys og min frelse!

Trygg hos Herren

> «Når ugjerningsmenn kommer imot meg for å sluke meg – mine motstandere og mine fiender, så snubler og faller de selv. Om en hær leirer seg imot meg, frykter ikke mitt hjerte. Om krig reiser seg imot meg, enda er jeg trygg …

> For han gjemmer meg i sin hytte på den onde dag, han skjuler meg i sitt skjermende telt. På en klippe fører han meg opp … Vent på Herren! Vær ved godt mot! Ditt hjerte være sterkt! Ja, vent på Herren!» (Sal 27,2 ff.)

Ja, slik kan en troende si. Og livet har vist oss at det kan sies av den svakeste kristne, bare han har lært troens hemmelighet: å «vente på Herren».

> «Ingen er så trygg for fare
> som Guds lille barneskare,
> fugleungen ei i redet,
> barnet ei i moderskjødet.
> Herren vokter vel på sine,
> dem ei rører noen pine.
> Over dem han seg forbarmer,
> bærer dem på faderarmer.»

Den som i «fredstid» har lært Herren å kjenne og lever i hans fortrolige samfunn, kan være trygg i «krigstid». Og han ærer Herren ved å være rolig mens andre er nervøse og redde.

I Salmenes bok fant mange troende trøst og hjelp under den siste krigen. Hold deg der også i de rolige tidene.

Det kan snart komme tider i livet ditt da du trenger særlig nåde fra Gud for å bli stående, så du kan komme andre til hjelp.

Må Den Hellige Ånd lære oss mer av dette: å regne med Herren i alt.

Denne Herren vil også være din frelser, du som ennå ikke har funnet ham.

Salme 28

(*Sal* 28)

> «Hør mine inderlige bønners røst når jeg roper til deg, når jeg løfter mine hender mot Det aller helligste i ditt tempel … Lovet være Herren, fordi han har hørt mine inderlige bønners røst! Herren er min styrke og mitt skjold. Til ham har mitt hjerte satt sin lit, og jeg blir hjulpet. Derfor fryder mitt hjerte seg, og jeg vil prise ham med min sang.» (Sal 28,2 ff.)

Denne andakten blir sikkert lest av en og annen som daglig kjenner på sin egen avmakt, både i kampen mot synden og når det gjelder oppgavene som ligger og venter.

For oss er det godt å høre at Herren selv vil være vår styrke. Gjennom troens bønn ble salmisten klar over dette. Den Hellige Ånd lærer den troende både om vår svakhet og om Herrens styrke, i Ordet og i bønnen.

For den allmektige Gud er dine fiender som tinnsoldater. I troen kan du triumfere over dem. Og i bønnesamfunnet kan du overgi dem til din sterke Herre og Frelser.

Får vi øye på denne sannheten og lever i den, blir vi lykkelige og glade, slik vi hører til slutt i bibelordet vårt i dag.

> «Nå da til lykke med kampen, kristen sjel!
> La deg ei trykke, her er Immanuel!
> Gå fri i sinne, din Jesus med deg går,
> fatt mot å vinne, det alt på troen står,
> la Satan finne hva Kristi kraft formår!»

Salme 29

(*Sal* 29)

> «Herrens røst lyder over vannene, ærens Gud tordner – Herren over de store vann. Herrens røst lyder med kraft, Herrens røst med herlighet. Herrens røst bryter sedertrær, ja, Herren bryter i stykker Libanons sedrer, han får dem til å hoppe som en kalv, Libanon og Sirjon som en ung villokse. Herrens røst slynger ut kløvde flammer av ild. Herrens røst får ørkenen til å skjelve … Herrens røst får hindene til å føde og gjør skogene bare. Og alt i hans tempel sier: Ære! … Herren skal gi sitt folk kraft. Herren skal velsigne sitt folk med fred.» (Sal 29,3–11)

«Denne salmen vil uttrykke Guds herlighet slik den merkes i tordenens drønn og i den forferdelige stormen,» sier en forfatter. «Den åttende salmen bør leses i månelyset når stjernene tindrer på himmelen, og den nittende salmen taler sterkest når den blir lest i strålene fra den oppgående solen.

«Slik bør denne salmen leses når stormen brer ut sine svarte vinger, når lynene flammer, eller i den uhyggelige stillheten som varsler at storstormen kommer … Gud er åpenbart overalt, og hele jorden er stille når han er til stede i sin majestet.»

Guds ord er mektig; i Ordet høres også Guds røst, både i loven og i evangeliet. I Romerbrevet blir evangeliet framstilt som en dynamisk kraft, mektig til å frelse oss fortapte mennesker (Rom 1,16). Guds ord og Guds verk må ikke skilles.

Om denne Gud står det i bibelordet at han «skal gi sitt folk kraft» og «velsigne sitt folk med fred». Lykkelig er hver den som har himmelens Herre og Gud til sin Far i Kristus Jesus.

Salme 30

(*Sal* 30)

> «Jeg vil opphøye deg, Herre! For du har løftet meg opp, og du har ikke latt mine fiender glede seg over meg … For et øyeblikk varer hans vrede, en livstid hans nåde. Om kvelden kommer gråt som gjest, om morgenen er det frydesang. Men jeg sa i min trygghet: Aldri i evighet skal jeg rokkes!» (Sal 30,2 ff.)

I den svenske Bibelen lyder dette siste verset: «Jeg sa da det gikk meg vel: Jeg skal ikke vakle!»

Salmisten ble en stor og mektig konge. Den veldige hæren hans sto det respekt av. Så fikk han den tanken at han ville telle folket. Han følte seg sikker og trygg. Det gikk ham vel.

Men nettopp da gikk det galt.

En kristen må alltid være våken om han ikke skal falle. Men særlig gjelder det i tider da alt ser ut til å gå vel og ingen fare er å se. Da kan en så lett bli selvsikker og trygg, så en glemmer å regne med Herrens nådige hjelp.

«Når et Guds barn har framgang på ett eller annet område, blir det som regel prøvd, for det er få som kan bære ublandet medgang,» sier en forfatter. Kjødelig sikkerhet er en farlig fiende av levende kristendom.

«Salig er det menneske som alltid frykter,» sier vismannen (Ordsp 28,14). Og Herren sier hos profeten: «Frykt for meg vil jeg legge i deres hjerte, så de ikke skal gå bort fra meg» (Jer 32,40).

Denne «salige» frykten kan lignes med følehornene vi ser på enkelte små skapninger. De varsler faren, så skapningene kan flykte fra den.

Og når vi ydmyker oss og erkjenner vår avmakt, får også vi oppleve at Guds vrede varer «et øyeblikk», men hans nåde «en livstid».

For det står skrevet at «Gud står de stolte imot, men de ydmyke gir han nåde» (1 Pet 5,5).

Salme 31

En tillitsfull bønn

(*Sal* 31)

> «Til deg, Herre, tar jeg min tilflukt, la meg aldri i evighet bli til skamme. Frels meg ved din rettferdighet. Vend ditt øre til meg! Skynd deg og fri meg ut! Vær du mitt klippevern, en borg til min frelse. For du er min klippe og min borg. For ditt navns skyld vil du føre og lede meg. Du vil ta meg ut av garnet som de hemmelig har lagt for meg, for du er mitt vern. I din hånd overgir jeg min ånd, du forløser meg, Herre, du trofaste Gud.» (Sal 31,2–6)

I denne salmen møter vi en troende som er nedtrykt av sorg fordi motstanderne hans står ham etter livet. Trolig ble salmen sunget under den harde striden med Absalom. Og den skulle synges offentlig av «sangmesteren», enda den har klage- og sørgetoner.

Av det lærer vi at det ikke bare er lovsanger som skal synges i de troendes forsamling. Klagesanger hører også med for at stemningen skal bli sann.

Kanskje du som leser, er i nød og trengsel i dag. Vær da ikke redd for å gi uttrykk for det som bor i hjertet ditt – særlig i lønnkammeret. Herren hører klagen din.

Men legg også merke til tilliten som kommer til syne i teksten. «Du vil ta meg ut av garnet …», «du er mitt vern. I din hånd overgir jeg min ånd,» sier salmisten. Han er viss på at alt skal få en god utgang. «Du forløser meg, Herre, du trofaste Gud,» sier han.

Denne siste setningen i teksten minner oss om Herrens ord på korset, og om Stefanus' siste ord da de steinet ham (Luk 23,46; Apg 7,59). Det er en indre harmoni i Guds ord. Salmen peker fram til Messias, da han led for våre synder.

Jesus Kristus er hovedpersonen i hele Skriften. La denne bønnen være din og min bønn i dag:

> «Herre, du høre meg, Herre, du føre
> meg hvorhen og hvordan det tjener meg best!
> Gi meg å bøye meg, lær meg å føye meg
> etter din vilje, mens her jeg er gjest!»

Vær frimodig i trengsel

> «Jeg vil fryde og glede meg over din miskunnhet, for du har sett min nød, du kjenner min sjels trengsler … Vær meg nådig, Herre, for jeg er i trengsel … Men jeg – jeg setter min lit til deg, Herre! Jeg sier: Du er min Gud! I din hånd er mine tider … Hvor stor din godhet er, som du har gjemt til dem som frykter deg … Du gjemmer dem i ditt åsyns skjulested … Du skjuler dem i en hytte mot trettekjære tunger … Og jeg, jeg sa i min angst: Jeg er støtt bort fra dine øyne! – Men du hørte mine inderlige bønners røst da jeg ropte til deg … Elsk Herren, alle dere hans fromme! … Vær ved godt mot! La hjertene være sterke, alle dere som venter på Herren!» (Sal 31,8 ff.)

Få ting virker så ekte og gjør en troende så tiltrekkende i person og liv som når en merker at nåden gir seier i trengsler. I slike tider blir det åpenbart om vi har tatt imot den hemmeligheten som Det nye testamente kaller: «Kristus lever i meg» (Gal 2,20).

Paulus og Silas sang lovsanger til Gud med blodig rygg i det mørke fengselet i Filippi. Og på den måten æret de Gud.

Det ble vekkelse i fengselet. Fangene lyttet, og fangevokteren ble frelst den natten, med hele sitt hus.

La oss som tror på Jesus, ta imot så mye nåde at vi er frimodige når det går oss imot og trengslene vil ta motet fra oss. Da ærer vi Herren, vår Gud.

Salme 32

Å være salig

(*Sal* 32)

> «Salig er den som har fått sin overtredelse forlatt og sin synd skjult. Salig er det mennesket som Herren ikke tilregner misgjerning, og som er uten svik i sin ånd.» (Sal 32,1–2)

Denne salmen kalles en læresalme av David. Han har hatt så rike erfaringer i livet at han må få dele noe av det han har lært, med andre. Han hadde ikke alltid vært en salig og lykkelig mann. Det skal vi høre mer om senere.

I dag skal vi høre hva det vil si å være salig.

Det første vi da vil slå fast, er at det går an å vite om en er salig. Både i Det gamle og Det nye testamente står det så ofte: «Salig er …» Og vissheten må bygge på Guds ord, slik vi finner det i vår Bibel.

Be om Den Hellige Ånds lys når du leser Ordet.

«Salig» er uttrykket for den høyeste lykke. Men det er ikke sikkert at en kjenner denne lykken. De troende er «som sørgende, men alltid glade», sier apostelen (2 Kor 6,10). Lykken i den troendes liv hviler på langt tryggere grunn enn de skiftende følelsene.

Hvorfor er da en troende salig? Det svarer denne salmen på. Først fordi han har fått synden forlatt for Jesu Kristi skyld. Apostelen Paulus siterer noe av denne salmen i Romerbrevet og viser at et menneske blir rettferdiggjort ufortjent, av nåde, både i den gamle og den nye pakt (Rom 4,6 ff.).

Dernest er en troende salig fordi synden er skjult. Den er dekket over. Jesus har sonet den, og han har tatt den bort fra Guds åsyn, så den ikke lenger er grunn til fordømmelse.

Derfor nevnes det her for det tredje at synden, som ennå kjennes i vår natur, ikke blir tilregnet.

Uttrykkene «overtredelse», «synd» og «misgjerning» svarer til uttrykkene «forlatt», «skjult» og «ikke tilregnet». Og grunnen er Jesu Kristi forsoning. Be om Åndens lys over denne herlige sannheten i dag.

Under Guds hånd

> «Da jeg tidde, ble mine ben tæret bort, idet jeg stønnet hele dagen. For dag og natt lå din hånd tungt på meg. Min livssaft svant som i sommerens tørke.» (Sal 32,3–4)

Her møter vi en ulykkelig mann som har syndet mot Herren og strir mot Guds tuktende Ånd. Det han skildrer for oss, er tiden mellom hans dype fall og den dagen da profeten kom som Guds sendebud.

Å gå med ubekjent synd under Guds vekkende Ånd er en fryktelig tilstand. Vismannen sier det så klart: «Den som skjuler sine overtredelser, har ingen lykke» (Ordsp 28,13).

Samvittigheten anklager og dømmer. Det virker til og med på kroppen, hører vi: «Min livssaft svant …»

Angsten brenner. Frykten for straffen som venter, holder angsten ved like. En kjenner Guds vrede og kjemper med spørsmålet: Skal jeg bekjenne? Skal jeg ydmyke meg? Å, hvor tungt en har det i denne tilstanden!

Kjenner du som leser, deg igjen her, viser det bare at du er gjenstand for Guds vekkende kjærlighet. Han vil at du skal ydmyke deg, så han kan få gi deg nåde.

Vær ikke redd for å bekjenne din synd. Herren sier ved profeten: «Kom og la oss gå i rette med hverandre, sier Herren. Om deres synder er som purpur, skal de bli hvite som snø, om de er røde som skarlagen, skal de bli som den hvite ull» (Jes 1,18).

La det slå til i dag. Du skal ikke angre det.

Frelsens enkle vei

> «Jeg bekjente min synd for deg og skjulte ikke min skyld. Jeg sa: Jeg vil bekjenne mine misgjerninger for Herren! – Og du tok bort min syndeskyld.» (Sal 32,5)

I dette verset hører vi det reneste evangelium midt i Det gamle testamente. Det er de samme klare tonene som vi møter i brevene: «Dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han forlater oss syndene og renser oss fra all urettferdighet» (1 Joh 1,9).

Har Den Hellige Ånd fått vise deg at du er en synder, så ser du her veien til frelse.

Men så lenge en bare ser på enkelte utbrudd av synd og ikke kjenner syndigheten i selve hjertet, i selve sitt vesen, kan en nok slå seg til ro med falsk trøst, sier Rosenius.

En er ikke blitt fortapt i seg selv, og blir derfor heller ikke helt frigjort og salig i Kristus. Derfor er det så viktig i en sann syndserkjennelse at en kjenner selve hjertets fordervelse: den grufulle forakten for Gud, sikkerheten, vantroen, hardheten, hykleriet og all falskhet.

Da svarer det vi vet om oss selv, til det Gud sier om hjertet: «Svikefullt er hjertet, mer enn noe annet, ubotelig sykt er det» (Jer 17,9).

Be om å få se din synd. Be frimodig om det. Og når Gud har hørt den bønnen, må du også be om å få se Jesus Kristus som din stedfortreder og syndebærer.

Har du sett at du trenger en Frelser, så hør budskapet til deg i dag: Gud har i Kristus Jesus tatt bort din synd! Du er fri. Din synd er sonet, og din store gjeld er betalt.

Denne sannheten får du lov til å tro nå, mens du leser disse linjene. Det er min bønn til Gud at du må få høre at du er salig i dag.

Guds omsorg for deg

> «Du er mitt skjulested! Du vokter meg for trengsel. Med frelses jubel omgir du meg. Jeg vil lære deg og vise deg den veien du skal vandre, jeg vil gi deg råd med mitt øye. Vær ikke lik hest og muldyr, som ikke har forstand! Deres smykke er tømme og bissel til å tvinge dem med.» (Sal 32,7–9)

Tidligere i denne salmen har David fortalt oss hvordan han hadde det mens han gikk borte fra Herren, og hvordan han fikk det godt igjen. Han bekjente sin synd, og Herren tilga ham. I disse versene ser vi Guds omsorg for sine barn.

1. Han vil verne om oss i trengselstider. Da skal trengselen bli til rik velsignelse for oss. Vi skal kunne fryde oss i Gud, fordi han omgir oss med frelsens jubel.

2. Han vil føre og lede oss. Det er særlig ved sitt ord at Herren vil lede og lære sine barn. Derfor gjelder det for oss å bli kjent med Ordet.

Og vi skal be om et villig sinn og et lydhørt øre, så Herren ved sin Ånd, i samsvar med Ordet, kan få minne oss om det ene og det andre han vil ha oss til.

Da blir vi lykkelige kristne. Lydige barn står i et særlig fortrolig forhold til foreldrene sine. De merker mors og fars vilje bare på blikket deres.

3. Herrens omsorg merkes også i formaningen hans om at vi ikke skal ligne hesten og muldyret, som må tvinges til å lystre.

«Når vi ikke vil tjene Gud frivillig, må vi tvinges til det. Den som springer fra Guds frivillige tjeneste, kommer i den tvungne,» sier en forfatter.

En troende ba slik: «Led meg, Gud, den vei som du har valgt for meg, men dersom jeg ikke vil gå den, så må du tvinge meg til det.» Det var en forstandig bønn, som vi alle bør be i dag.

Salme 33

(*Sal 33*)

> «Rop med fryd for Herren, dere rettferdige! Lovsang sømmer seg for de oppriktige. Pris Herren til sitar, lovsyng ham til tistrenget harpe! Syng for ham en ny sang, spill fagert med frydesang! For Herrens ord er sant, all hans gjerning er trofast.» (Sal 33,1–4)

Er du et Guds barn? Har du tatt imot syndenes forlatelse, som Salme 32 taler om? Er du en som i Jesus Kristus er gjort «ren og rettferdig, himmelen verdig»? Da sømmer det seg for deg å lovsynge din Frelser av hele ditt hjerte.

Knurr og klage vanærer Gud, men den som lovsynger Herren, ærer ham. Vil du ikke gjerne være blant dem som ærer din Herre og Frelser?

Stans da opp ved alt du har å takke for. Så kommer lovsangen i hjertet av seg selv. En kan ikke tvinge hjertet til å lovsynge Herren. Og all sang og musikk i Guds rike som ikke er en hjertesak, er en hindring for Den Hellige Ånd.

Det er ikke tilfeldig at denne oppfordringen til å lovsynge Herren kommer etter at salmisten har opplevd Guds fulle tilgivelse og oppreisning. For bare den som i sannhet er reist opp til et nytt liv i Jesus Kristus, kan lovsynge Herren av hjertet.

> «Lov Jesu namn og herredom,
> høgenglar i hans slott!
> Ber kruna fram med hyllings ljom,
> og kron han allheims drott!
> Du frelste her av Adams ætt,
> løyst ut av naud og nott,
> pris han som nåde gav for rett,
> og kron han allheims drott!»

Salme 34

Det rette blikk

(*Sal* 34)

> «Jeg søkte Herren, og han svarte meg, han fridde meg fra alt det som forferdet meg. De så opp til ham og strålte av glede, og deres ansikt rødmet aldri av skam. Denne elendige ropte, og Herren hørte, han frelste ham ut av alle hans trengsler … Smak og se at Herren er god!» (Sal 34,5 ff.)

«De så opp til ham,» leser vi i denne salmen. Og dette blikket gjorde at de strålte av glede.

Blikket på forholdene vi lever i, fører oss så ofte vill. Blikket på fienden gjør oss motløse. Og blikket på oss selv skaper mismot.

Det er bare blikket på Herren Jesus som frelser og utfrir og gir glede i hjertet. «Se der Guds lam, som bærer bort verdens synd!» (Joh 1,29). Det blikket frelser oss.

Og når vi som troende ser på vår opphøyde Herre og Frelser, får vi kraften til helliggjørelse. Det er det helliggjørende blikket.

Og snart skal vi se ham som han er, og bli ham like (1 Joh 3,2). Det er det forløsende blikket.

Det er i Ordet Gud har åpenbart seg i sin Sønn, Jesus Kristus. Derfor må du inn i Ordet om du skal få se Herren.

Og Den Hellige Ånds gjerning er å åpenbare Kristus for hjertene våre. «Han skal herliggjøre meg,» sa Jesus om Ånden før han forlot sine (Joh 16,14).

> «Sett meg så jeg ser deg, Jesus,
> sett meg opp til deg,
> så at dine kjære øyne festes kan på meg!»

Engletjeneste

> «Herrens engel slår leir rundt omkring dem som frykter ham, og han frir dem ut … Frykt Herren, dere hans hellige! De som frykter ham, mangler ikke noen ting. Unge løver lider nød og sulter, men de som søker Herren, skal ikke mangle noe godt … Herrens øyne er vendt til de rettferdige, og hans ører til deres rop … De rettferdige roper og Herren hører, av alle deres trengsler frir han dem ut.» (Sal 34,8 ff.)

Herren Jesus kalles i Skriften «Herrens engel», og han verner om sitt folk. Men her vil vi særlig minnes det Skriften lærer om englenes tjeneste for de troende. Disse skriftordene er klare og gir lys:

«Er de ikke alle tjenende ånder, som sendes ut til tjeneste for deres skyld som skal arve frelse?» (Hebr 1,14). Dette er sagt om englene.

«For han skal gi sine engler befaling om deg, at de skal bevare deg på alle dine veier. De skal bære deg på hendene, så du ikke skal støte din fot på noen stein» (Sal 91,11–12).

Om barna, de små barna, sier Jesus at «deres engler i himmelen ser alltid min himmelske Fars åsyn» (Matt 18,10). Til sammen viser disse ordene oss at Guds folk har disse himmelske, usynlige åndene til vern og tjeneste.

La oss huske det i dag. Men glem ikke at det er Herren som sender dem, og at det er han som skal ha tilbedelsen og æren og takken for alt, også for denne herlige tjenesten. Da Johannes ville tilbe engelen, ble han advart (Åp 19,10). Så synger vi med biskop Brorson:

«Jeg går blant engler hvor jeg går,
de skal meg vel bevare.
Slett intet Satans makt formår
mot sådan himmelskare.
Bort verdens sukk og sorg,
jeg går i engleborg,
ei noen rører meg ett hår –
jeg går blant engler hvor jeg går.»

Salme 35

(*Sal* 35)

> «Du ser det, Herre, ti ikke! Herre, vær ikke langt borte fra meg! Våkn opp og bli våken for å gi meg rett, min Gud og Herre, for å føre min sak! Døm meg etter din rettferdighet, Herre, min Gud! La dem ikke glede seg over meg! … Da skal min tunge love din rettferdighet og prise deg hele dagen.» (Sal 35,22 ff.)

Historisk sett taler denne salmen trolig om Davids dype nød da han ble forfulgt av kong Saul og baktalt av fiendene sine.

Men den er også en av Messias-salmene. Profetisk peker den fram til ham som under bittert fiendskap ble jaget i døden for vår skyld.

Vi kan bruke denne salmen om en troende som lider trengsel og blir baktalt av de ugudelige for sin gudsfrykts skyld.

I slike tider skal en troende også i dag gå den samme veien som salmisten. Han la saken fram for sin himmelske forsvarer. «Du ser det, ti ikke!» sier han.

Den veien gikk også kong Hiskia da han fikk spottebrevet fra den hedenske hærføreren. Han la brevet fram for Herrens åsyn (2 Kong 19,14). Går vi denne veien i vår nød, skal vi alltid få guddommelig hjelp fra himmelen.

«Vår egen makt er intet verd,
vi var helt snart nedhugne,
men en går frem i denne ferd,
for ham må allting bugne.
Vil du hans navn få visst?
Han heter Jesus Krist,
den høvding for Guds hær,
i ham kun frelse er,
han marken skal beholde.»

Salme 119

Salmen om Ordet

(*Sal* 119)

Studie over «Salmen om Ordet»

Denne salmen er den lengste av de hundre og femti salmene vi har. Den er like lang som tjue vanlige salmer. Leser en den overflatisk, kan den virke ensformig.

Men leser en den grundig, finner en at det ikke er noen gjentakelser i salmen. Står den samme setningen flere ganger, er det alltid i en ny sammenheng.

Hovedemnet er Herrens ord. Jeg vil særlig be de unge om å studere denne vidunderlige salmen.

Den deler seg naturlig i tjueto avsnitt med åtte vers i hvert. Det hebraiske alfabetet har tjueto bokstaver, og salmen er ordnet etter dem, slik at hvert avsnitt på åtte vers begynner med sin bokstav.

Hvert av disse tjueto avsnittene har sitt eget innhold, og det første verset forteller hva hovedinnholdet er. Det første avsnittet taler for eksempel om dem som vandrer ulastelig, og det første verset lyder: «Salige er de som går de oppriktiges vei …» og så videre.

Det andre avsnittet taler om rensing ved Ordet, og det første verset lyder: «Hvordan skal den unge holde sin sti ren? Ved å holde seg etter ditt ord.»

Det tredje avsnittet forteller om Guds velgjerninger og begynner med disse ordene: «Gjør vel imot din tjener, så jeg kan leve!»

Vi skal se litt mer på innholdet. Av hensyn til dem som ikke har Bibelen for hånden, siterer jeg noen av versene. Jeg vil be interesserte bibellesere om å lese salmen.

Ordets makt

Salmen forteller oss hvilken makt Guds Ord har.

1. Det har makt til å reise opp den som er falt. V. 28: «Min sjel gråter av sorg, reis meg opp etter ditt ord!»

Tenk på alle dem i evangeliene som ble reist opp da de hørte Ordet fra Herrens munn. De åndelig døde får liv og begynner på en ny vei når Ordet treffer hjertet og en klynger seg til det (se Joh 5,25).

2. Ordet har en bevarende makt for den som tror. V. 9–11: «Hvordan skal den unge holde sin sti ren? Ved å holde seg etter ditt ord.»

Vil du, troende leser, bli bevart, så bruk Ordet. Bruk det flittig! Bruk det regelmessig og daglig. Lær enkelte vers utenat, så du kan «tygge» på dem når du ikke har anledning til å lese mens du arbeider.

3. Den beste og sikreste trøsteren i livet er Ordet. V. 52: «Jeg minnes dine evige dommer, Herre, og jeg blir trøstet.»

Det stemmer med vitnesbyrdet Jeremia gir om Ordets trøst: «Jeg fant dine ord, og jeg åt dem. Og dine ord var til fryd for meg og til glede for mitt hjerte» (Jer 15,16).

Det finnes stunder i et menneskes liv da ingenting annet enn et ord fra Gud kan trøste. Særlig i trengsel og i dødsstunden opplever en det klart.

4. Ordet gir lys, fred og likevekt i livet. V. 130: «Når dine ord åpner seg, gir de lys, de gir enfoldige forstand.» «Stor fred har de som elsker din lov, og det er ikke noe anstøt for dem» (v. 165).

Biskop Pontoppidan svarer på spørsmålet om hva den som ikke tror at Skriften er Guds ord, skal gjøre: «Han skal forsøke å lyde Ordet og gi dets virkning rom i hjertet. Han vil da snart erfare at det har en overnaturlig og helt guddommelig fynd, kraft, liv og ånd i seg, som kan opplyse, overbevise, oppmuntre, trøste og straffe samvittigheten.»

Les så Ordet og «slipp det løs på deg».

Hva Ordet er for oss

1. Det er en rådgiver. V. 24: «Dine vitnesbyrd er også min lyst, de er mine rådgivere.»

Når vi leser Guds Ord og ber Herren om lys, er det den tryggeste rådgiveren vi kan få, både når det gjelder frelsen og vandringen.

2. Ordet er lys og lykt på veien. V. 105: «Ditt ord er en lykt for min fot og et lys på min sti.»

Jesus er i Ordet, og han sier: «Jeg er verdens lys! Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys» (Joh 8,12). Å bli i Jesus og «vandre i ham» (Kol 2,6) er det samme som å bli i Ordet.

3. Det er det kosteligste av alt som er kostbart. V. 72: «Din munns lov er bedre for meg enn tusen stykker gull og sølv.» «Derfor elsker jeg dine bud mer enn gull, ja, mer enn fint gull» (v. 127).

Dette er alle sanne troendes erfaring: Ordet kan vi ikke være foruten.

4. Det er den troendes lyst og gledeskilde. V. 77: «La din miskunnhet komme til meg for at jeg kan leve! For din lov er min lyst.» «Dersom din lov ikke hadde vært min lyst, var jeg omkommet i min elendighet» (v. 92). «Jeg har fått dine vitnesbyrd i evig eie, for de er mitt hjertes glede» (v. 111).

En rolig stund foran en åpen bibel, når Guds Ånd gjør Ordet levende for hjertet, er et stykke himmel på jord for en som søker eller en som tror.

5. Ordet er en lutret sannhet. V. 140: «Ditt ord er lutret og renset, og din tjener elsker det.» «Din rettferdighet er en evig rettferdighet, og din lov er sannhet» (v. 142).

6. Guds Ord er underfullt og velsmakende. V. 18: «Opplat mine øyne, så jeg kan skue de underfulle ting i din lov!» «Hvor dine ord er søte for min gane, de er bedre enn honning for min munn!» (v. 103).

Les denne salmen i sammenheng, så skal du se hvor veldig stor verdi Ordet har. Den kjente forkynneren Charles Spurgeon har skrevet en hel avhandling bare om dette ene kapitlet av Davids salmeskatt.

Den rette innstillingen

1. Vi skal lese Ordet med et bedende sinn. V. 18: «Opplat mine øyne, så jeg kan skue de underfulle ting i din lov!» «Led meg fram på dine buds sti! For i dem har jeg min lyst» (v. 35). «Bøy mitt hjerte til dine vitnesbyrd og ikke til urett vinning!» (v. 36).

Lesing i Ordet og bønn virker på hverandre. Ordet vekker trang til bønn, og bønnen øker trangen etter Ordet.

2. Ordet skal leses med bønn om et villig sinn til å vandre etter det. V. 59: «Jeg tenkte på min ferd og vendte mine føtter til dine vitnesbyrd.» «Jeg hastet og ventet ikke med å holde dine bud» (v. 60). «Gjør mine fottrinn faste ved ditt ord, og la ingen urett herske over meg!» (v. 133).

«Du har gitt dine befalinger for at en skal holde dem nøye» (v. 4). «Å, at min ferd måtte bli stø, så jeg holder dine forskrifter!» (v. 5). Dette stemmer med Herrens ord i Det nye testamente om å være Ordets gjørere (Jak 1,22)!

3. I samme lei lyder formaningen om å lese Ordet helhjertet, uten baktanker. V. 1 ff.: «Salige er de som går de oppriktiges vei, som vandrer i Herrens lov. Salige er de som tar vare på hans vitnesbyrd, som søker ham av hele sitt hjerte, og ikke gjør urett, men vandrer på hans veier … Da skal jeg ikke bli til skamme, når jeg gir akt på alle dine bud.»

Den unge Samuel viser oss den rette innstillingen når han ber denne bønnen: «Tal, Herre, din tjener hører!» (1 Sam 3,9 f.). La det også være vår bønn når vi leser Guds Ord.

Når skal vi grunne på Ordet?

1. Om morgenen er den aller beste tiden for å granske Ordet. V. 147: «Jeg var oppe tidlig i morgengryet og ropte om hjelp. Jeg ventet på dine ord.»

Mange av Herrens tjenere har erfart at morgenstunden har «gull i munn» for den som gransker Bibelen. La det bli en hellig vane å bruke de første minuttene av dagen til Bibelen og bønn. Helst en halv time.

Det har vært min lykke å få bruke de tidlige morgentimene til stille betraktning – til stillhet der Herren kan tale til meg gjennom Ordet.

2. Sent om kvelden er også en god tid for bibellesing. Som regel er en ikke så opplagt i kroppen som om morgenen. Men det er godt og nyttig å la Herrens ord være det siste en fyller sinn og tanker med om kvelden, før en går til ro. «Mine øyne var våkne i nattevaktene, for at jeg kunne grunne på ditt ord» (v. 148).

3. Midt på natten er også en god tid til å lytte til Guds tale i Ordet. V. 55: «Om natten minnes jeg ditt navn, Herre, og jeg holdt din lov.» «Midt på natten står jeg opp for å prise deg for din rettferds lover» (v. 62).

Bruk de våkne timene rett, så slipper du å bli gretten og sur. La Herren få tale til deg. Tal du til ham. Lytt etter nye ordrer. Mange har hatt sine rikeste timer i nattens stillhet.

Overlege Schou sier: «Som nervelege kan jeg si at søvnløshet har vært en ren velsignelse for enkelte. En kan lære å utnytte de våkne timene, i alle fall noen av dem. Stillheten, ensomheten og den høye stjernehimmelen kan gi rike stunder.»

4. Hele dagen grunnet salmisten på Herrens ord. V. 97: «Å, hvor høyt jeg elsker din lov! Hele dagen grunner jeg på den.»

Det er min bønn at disse glimtene av lys inn i Salmen om Ordet må hjelpe en og annen til å bli mer interessert i Bibelen.

Om Johannes Daasvand

1884–1955

Johannes Daasvand (1884–1955) var en av de mest kjente forkynnerne i Norsk Luthersk Misjonssamband, og han ble kalt «sjelesørgeren blant forkynnerne». Han ble født på Flystveit i Åseral 13. januar 1884 og fikk en tung oppvekst. Faren ble dømt for mishandling av familien, og Johannes vokste opp på barnehjemmet Ebenezer i Kristiansand. Han tilskrev selv morens bønner mye av det som senere skjedde. Som 19-åring ble han frelst under en vekkelse i Åseral i 1903, gjennom et vitnesbyrd over Rom 5,6: «Mens vi ennå var skrøpelige, døde Kristus til fastsatt tid for ugudelige.»

Han fikk ingen skolegang ut over omgangsskolen, men lærte seg selv engelsk og tysk. Fra 1906 reiste han som forkynner i Misjonssambandet, og han ble senere kretssekretær i Trøndelag og Stavanger, bysekretær i Stavanger og forkynner for hovedstyret. Han var også lærer ved bibelskolen i Bergen og reiste fem ganger til Amerika. Han var med i vekkelser fra Ogna og Egersund til Trondheim, Mandal og Vennesla. I mange år skrev han daglige andakter i Stavanger Aftenblad under navnet «Plogmannen», og han talte i radioandakter.

Daasvand skrev mer enn tjue bøker og hefter. Mottoet hans var «Guds rike først». Han døde i Kristiansand 13. september 1955. Tormod Vågen kalte ham «ein av Noregs største evangelistar».